

ANALOGI

6

2010

HAMINAN, HÄMEENLINNAN, KOTKAN, LAHDEN, LAPPEENRANNAN, TAMPEREEN JA TURUN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 16.12.2010

Kristus syntyy, kiittäköämme Jumalaa!

Ilman diakoniaa kirkkoa ei ole

Ortodoksiset ja katoliset kirkkoherrat yhteisessä seminaarissa

SIVUT 4–11

ANALOGI RAPORTOI

- **4–6 Diakonia kirkkoille yhteinen perusta.**
Isä Hariton
- **6–8 Köyhät ovat Kristuksen lähettäjiä.**
Isä Markus Aroma
- **9–11 Diakonia kuuluu kaikille.**
Trendejä katolisen kirkon diakoniassa.
Isä Wieslaw Swiech

KIRKON KIRJAT

- **11 Psalmeista kirkollinen suomennos**
Isä Hariton

HENGELLISTÄ OPETUSTA

- **12–13 Diakonia ja filantropia pyhän Basileios**
Suuren aikana ja tänään
Isä Ion Durac

KIRKOLLISKOKOUS KOOLLA

- **14–15 Kirkolliskokous kuvastaa kirkkoamme**
Isä Hariton

KIRKOT MAAILMASSA

- **16–18 Uusi vaihe Venäjän kirkon ja valtion suhteissa**
Metropoliitta Hilarion

AJANKOHTAISTA KESKUSTELUA

- **21 Kirkossa tilaa homoseksuaaleille**

KIRKOLLISTA MATKAILUA

- **22–23 Pyhissä Pietarissa**
Pirjo Jokinen, Maria Lehtinen, Mari Waldén
- **23–24 Kirkkoherrat opintomatalla Englannissa**
Isä Ion Durac

IKONIMAALAUSTA

- **24–25 Kilvoittelevan seurakunnan esikuvat**
Liisa Tynkkynen

SYKETTÄ SEURAKUNNISSA 26–37
LAPSET JA NUORET 38–39

Kotiin pyhitettyä vettä

SIMO OJANEN

- Kymmen-vuotias Ida Salonen otti talteen Porin kirkossa pyhitettyä vettä Johannes Teologin ikonin äärellä, ks. s. 36.

Metropoliitta Ambrosiuksen
JOULUTERVEHDYS

Joulu on jo ovella. Odotamme sitä riemullisin ja iloisin mielin.

Jouluna laulamme: ”Oi Kristus, mitä lahjoja toisimme sinulle, kun sinä tulit meidän tähtemme maan päälle? Kaikki luotusi kiittävät sinua: enkelit tuovat ylistysveisun, taivaat tähden, tietäjät lahjansa, paimenet hämmästelynsä, maa luolan, erämaa seimen ja me ihmiset Neitsyt-äidin”.

Kristuksen ihmiseksi tuleminen on suuri ja ainutkertainen mysteeri, johon myös aineellinen maailma osallistuu. Me ihmiset yhdessä koko luomakunnan kanssa kannamme kiitoksemme tästä lahjasta. Jumala tuli ihmiseksi Kristuksessa, jotta maailma pyhittyisi ja kirkastuisi.

Tehtävämme on ponnistella aktiivisesti eteenpäin henkisellä ja hengellisellä tiellämme. Kokonaisvaltainen kasvu kohti Jumalaa, kohti kirkastumista, vaatii meiltä jatkuvaa työtä. Osa sitä on paaston matka ennen Kristuksen syntymän juhlaa.

Hengellisyyteen kuuluu myös yhteisen hyvän edistäminen. Kun me jaamme keskenämme toistemme moninaiset lahjat, sekä aineelliset että aineettomat, lähimmäisenrakkaus toteutuu syvimmillään, toisia ihmisiä sekä koko luomakuntaa kohtaan.

Toivotan Analogin lukijoille joulurauhaa ja iloa, siunauksellista uutta vuotta!

Metropoliitta Ambrosius

VAKIOPALSTAT

LIITE

3	Pääkirjoitus, isä Hariton	Jumalanpalvelukset ja seurakuntien toiminta
3	Ajassa liikkuu, isä Aki Leskinen	2–4 HAMINA Kouvola
10–11	Metropoliitalta, Ambrosius	4–7 HÄMEENLINNA Forssa
19	Arkkikiispan kolumni, arkkipiispa Leo	8–9 KOTKA Loviisa
20	Luostaripalsta, igumenia Marina	10–13 LAHTI Heinola, Hyvinkää
21	Kirkkomusiikista, Jaakko Olkinuora	13–18 LAPPEENRANTA Imatra
38–39	Lapset ja nuoret, Leena Lomu	18–21 TAMPERE Pori
		22–24 TURKU Rauma, Salo

Seuraava Analogi 1/11 ilmestyy 24. helmikuuta 2011. Siihen tuleva aineisto on jätettävä toimitukseen viimeistään **keskiviikkona 26. tammikuuta** (Analogin kakkosnumero ilmestyy 14.4.2011). Toimitus pahoittelee viime numerossa ollutta virheellistä deadlinepäivämäärää).

- **Julkaisija:**
Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan, Tampereen ja Turun ortodoksiset seurakunnat
  - **Kustantaja:**
Kotimaa-Yhtiöt Oy
Yhdestoista vuosikerta, painosmäärä 10 100 kpl.
  - **Päätoimittaja:**
Kari M. Ranttilä, puh. 040 550 6272
  - **Graafikko:**
Heikki O. Jokinen, puh. 050 524 6007
ho.jokinen@kolumbus.fi
  - **Toimitus:**
Rautatiekatu 52 E, 13210 Hämeenlinna
  - **Sähköposti:**
analogi@kotimaa.fi tai
analogi.toimitus@pp.inet.fi
  - **Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:**
Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere, puh. 020 610 0355 (ti–pe klo 9–13)
  - **Julkaisuneuvosto:**
Kirkkoherra Aki Leskinen (pj.), kirkkoherra Ion Durac (vpj.), kirkkoherra Markus Aroma, kirkkoherra Leo Huurinainen, kirkkoherra Veikko Lisitsin, kirkkoherra Markku Toivanen, kirkkoherra Timo Tynkkynen, päätoimittaja Kari M. Ranttilä, Maria Hokkinen, Marita Jouhki-Inkinen, Mikko Junes, Leena Karjalainen, Leena Lomu, Eeva Manni ja Marita Nieminen.
  - **Toimituskunta:**
Mikko Junes, Esko Nikander, Simo Ojanen
  - **Tilaushinta**
21 euroa/vuosi
Lehti ilmestyy viisi kertaa vuodessa
  - **Ilmoitushinnat (sis. alv):**
1/1-sivu 1200 euroa, ½-sivua 650 euroa
¼-sivu 500 euroa, 1/8-sivu 250 euroa, ks. verkkosivuilta mediakorttia
  - **Ilmoitusmyynti** (kaupalliset ilmoitukset):
Kotimaa-Yhtiöt Oy, myyntineuvottelija Vappu Kuusiniemi, puh. (014) 619 824 tai 040 486 6726, vappu.kuusiniemi@kotimaa.fi; aineistot: ilmoitusmyynti@kotimaa.fi
- Painopaikka: Kirjapaino Uusimaa,
Porvoo 2010
ISSN 1458-9257

Juhlaikoni

Herramme Jeesuksen
Kristuksen tuominen
temppeliin, 2. helmikuuta

Viisasta verkostoa viestintään

Kirkolliskokouksen yhteydessä Valamon luostarissa marraskuussa kirkollishallitus hyväksyi kirkollemme uudet viestintästrategian periaatteet ilman etukäteistä julkista keskustelua. Sekin on viesti, kun näin menetellään. Strategiaan voi kuitenkin tutustua kirkon nettisivuilla.

Liian usein kirkkojen sisäiseen käyttöön tarkoitetut ohjelmajulistukset ja suuntaviivat ovat raskaasti ajateltuja. Niitä kuormittaa teologinen syvällistävä puheenparsi, joka myötäilee sopivasti ennalta asetettuja linjauksia. Jos kuitenkin tällainen hengellistävä kehyskerros puuttuu, todetaan nopeasti, ettei esitys ota riittävästi huomioon kirkon kokonaiskontekstia. Mutta kun näitä ohjelmia joskus myöhemmin väsynein silmin selaillaan, vain käytännön ohjeistus niissä vaikuttaa mielekkäältä. Valintaa on siis syytä aina tehdä.

Tässä mielessä strategia on hyvä. Periaatteisiin ei ole sisällytetty hurskauksia tai muuta harrasteteologiaa vaan ne painottuvat selvästi käytäntöön: nykytilaan ja haasteisiin, sisäiseen ja ulkoiseen tiedotukseen sekä toiminnan organisointiin ja vastuuseen kirkollishallituksessa ja seurakunnissa sekä kriisitilanteiden hallintaan, josta oppiakin on jo saatu. Viestinnän moraalikysymyksiin esitys ei silti juurikaan tartu, vaikka kyse on painotetusti moraalilyhteisön toiminnasta.

Periaatteet kuvailevat viestivän organisaation tavoitteet ja tarpeet, mutta esitys yllättääkin siinä, ettei se ole varsinaisesti ”kirkon” strategia vaan tiedottamista keskittävän tiedotuskeskuksen toimintaohjeisto, jolla tiedotuksen johtovastuu otetaan haltuun. Verkostoituva viestintäympäristö luo kuitenkin vähien resurssien kirkossamme paineita myös muunlaiseen tiedotuksen organisoitumiseen.

Esimerkiksi Helsingin hiippakunnan viestintää ei yksinkertaisesti voi täysin onnistuneesti hoitaa hiippakunnan ulkopuolelta. Kirkossa me tarvitsemme resurssien jakoa ainakin kahteen suureen blokkiin, Kuopion ja Helsingin hiippakunnan tiedotukseen. Helsingin seurakunnalla on oma tiedotustahonsa, ja voisi olla järkevää kehittää sen pohjalta Kuopion keskuksen rinnalle ammattimaisesti hoidettu toinen koko kirkkoa palveleva, vaikkapa seurakuntatoiminnan tiedotusyksikkö.

Suurimman hiippakuntamme viestintästrategiaa pitäisi nyt vakavasti ryhtyä pohtimaan, ja se tulisi liittää osaksi koko kirkon strategiaa. Alkajaisiksi voisimme miettiä, miten yhdistäisimme Helsingin ja Analogi-seurakuntien nettitiedotuksen, koska siinä ei vallitse samanlaista jyrkkää ja vastakkaista reviirijakoa kuin puhuttaessa paperilehtien yhdistämisestä.

TÄMÄ ON VIIMEINEN Analogin kuutosnumero. Julkaisuneuvosto teki syksyllä omaa strategiaansa ilmentävän päätöksen ja vähensi lehden ilmestymiskertoja. Vuonna 2011 Analogi ilmestyy viisi kertaa.

Kari M. Ranttilä (isä Hariton)

PUHEENJOHTAJALTA, ISÄ AKI LESKINEN

Kirkon uuden hallintomallin tarkoitus on ollut keventää turhaa byrokratiaa seurakunnissa ja tuoda seurakuntien henkilöresurssit seurakunnan perustyöhön: ihmisten kohtaamiseen ja hengelliseen hoitamiseen sekä Jumalan palvelemiseen. Kuitenkin seurakuntien työntekijät hukkuvat paperitöihin ja keskuhallinnon palvelemiseen. Onko tämä oikea suunta kirkon toimintaan?

- Piispat kirkkoherroineen kuvassa, myös Analogi oli mukana historiallisessa tapaamisessa.

- Jos suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan perusrakenteita muutetaan, niin muutosten tulee olla niin pitkäkestoisia, että ihminen voi niihin reagoida. Esimerkiksi eläkejärjestelmän uudistaminen vaatii pitkäkestoisen suunnitelman. Puhumassa toiminnanjohtaja Olli Valtonen.

- Veikko ja Lahja Hurstin Laueudentyö ry:n johtajan Heikki Hurstin mukaan kristillinen rakkaus keksii aina keinot auttaa lähimmäisiä. Yhdistyksen ruoanjakojonoissa on nykyään toista tuhatta avunsaajaa. Hän sanoo, että kirkkojen tulisi pohtia tarkemmin, miten ne voisivat paremmin auttaa vähävaraisia ja köyhiä.

Diakonia

kirkoille yhteinen perusta

Helsingin ortodoksisen ja katolisen hiippakunnan kirkkoherrat piispojensa johdolla pohtivat yhdessä lähimmäisten auttamista marraskuun alussa. Yhteisessä diakoniaseminaaris- Sofiassa avautui vahva näkökulma kirkkojen yhteiseen hengelliseen perintöön. Diakoninen palvelutyö ei ole vain kirkolle asetettu tehtävä vaan se nousee hyvin syvältä kirkon itseymmärryksestä.

Seminaarin avanneelle metropoliitta **Ambrosiukselle** hetki oli hyvin historiallinen. Hän sanoi, ettei ole koskaan Suomessa kuullut katolisen ja ortodoksisen hiippakunnan kirkkoherrojen ja piispojen koontuvan yhdessä pohtimaan kirkolle tärkeitä asioita.

– Kirkoillamme on hyvin paljon yhteistä, ei vain yhteiset juuret vaan myös vahva yhteinen teologinen näkökulma kirkon itseymmärrykseen ja opilliseen perintöön. Myös suuret eettiset ihanteemme ovat yhteisiä, vaikka soveltamisessa onkin nyanssieroja, hän lisäsi.

Vain oikeudenmukaisuutta

Alustuksissa ja keskusteluissa nousivat esiin diakonian haasteet ja tähän päivään liittyvät kysymykset. Kutsuttuna alustajana Helsinki-Mission toiminnanjohtaja **Olli Valtonen** totesi, että nykyajan diakoniatyön keskeinen huoli on ihmisten yksinäisyys. Erästä paavin kiertokirjettä lainaten hän pohdiskeli, että yhteiskunnan tehtävä on huolehtia oikeudenmukaisuuden toteutumisesta, kun taas erilaisten järjestöjen tehtävä on huolehtia rakastamisesta.

– Kysymys vuorovaikutuksen syntymisestä ja yhteyden kutsumisesta on asia, joka jää sosiaaliturvan ulkopuolelle. Sitä ei voi mikään muu instanssi tässä yhteiskunnassa hoitaa samalla tavalla kuin kirkko tai avustusjärjestöt. Kun joku menee sosiaalitoimistoon pyytämään apua, niin hän ei oleta luukulla palvelevalta virkailijalta, että hän erityisesti tätä pyytäjää rakastaisi. Sen sijaan virkailijan tulee tehdä hänelle se, mikä on oikein ja huolehtia siitä, että oikeudenmukaisuus toteutuu. Kirkkojen ja järjestöjen tulee sitten tarjota ystävyyttä ja rakastaa.

Valtonen ihmetteli, että vanhusten mielenterveydestä huolehtiminen on ilman mitään kansalaiskeskustelua jätetty sosiaaliturvan ulkopuolelle. Mielenterveystoimistot eli psykiatrian poliklinikat eivät ota vastaan eläkeläisiä, eikä Kela korvaa heidän terapiaansa. Siinä mielessä heidät on jätetty täysin yksin. Suomessa joka toinen päivä yli 65-vuotias tekee itsemurhan. Suurin syy siihen on yksinäisyys ja sen kintereillä tuleva masennus.

– Masennus ja yksinäisyys ovat tapava yhdistelmä. Tässä kirkoilla on paljon annettavaa, koska lähimmäinen on paras-

ta lääkettä, mitä yksinäisyydestä kärsivälle voidaan antaa, Valtonen neuvoi.

Pois laitostalasta huolehtimisesta

Olli Valtonen tiivisti, että Suomessa lastensuojelu on laitostalasta. Lapsen perheen oireiluun ja lapsen huonoon oloon tartutaan varsin nopeasti, mutta meiltä näyttäisivät puuttuvan laitoshoidon kevyemmät hoitokeinot.

– Ihmisoikeuksien kannalta on selvää, ettei 3–4-vuotiaan tai alle 7-vuotiaan paikka ole missään tapauksessa laitostalasta. Siksi kysyn, olisiko mahdollista rakentaa sellaista kansanliikettä, joka alkaisi muuttaa tätä rakennetta ja yrittäisi kaikin tavoin purkaa laitostalastusta? Se tarkoittaa kirkoille ja yhteisöille sitä, että niistä olisi saatavissa tukihenkilöitä perheille, joissa vanhemmuus on rapautumassa.

Tähän kansanliikkeen synnyttämiseen Valtonen liitti vapaaehtoistoiminnan uuden elpymisen.

– Me elämme siinä suhteessa kulttuurin muutosta, että vapaaehtoistoiminta on nousemassa Suomessa ja Euroopassa uudelle tasolle. Vapaaehtoisten toimijoiden määrä Euroopassa vastaa työn arvolla mitattuna viittä prosenttia Euroopan bruttokansantuotteesta, mikä on sama kuin eurooppalaisen rakennusteollisuuden osuus. Vapaaehtoisia on nyt tulossa mukaan! Kysymys on vain koko ajan siitä, onko olemassa operaattoreita, jotka pystyvät kanavoimaan vapaaehtoistoiminnan energiaa. Kirkko, järjestöt ja kolmas sektori ovat tässä keskeisiä ja avainasemassa. Vapaaehtoistoiminnan rooli on lisäksi muuttumassa, koska siitä on tulossa entistä yhteiskunnallisempaa. Vapaaehtoiset suuntaavat entistä enemmän sellaisille alueille, joissa yhteisöllisyys vahvistuu.

Olli Valtonen kertoi lisäksi uudesta trendistä, jossa menestyvät yritykset ovat tulossa toimintaan mukaan ja antavat työntekijöidensä tehdä vapaaehtoistyötä työajalle. Esimerkkinä hän mainitsi Nokia-Siemensin, jolle on organisoitu muutama vanhusten keskus, sairaal-osastoja, vanhusten ulkoiluttamista ja lehtien lukemista heille.

Kirkon diakoniaa Valtonen vertasi lopuksi kysymykseen kirkon tuotemerkistä tai brändistä.

– Kirkon brändi on rakkaus, ja sen

merkittävin tulos on se, mitä me teemme, hän tiivistä diakonian ydinsanomaa.

Palveluteollisuuden puristeessa

Helsingin diakonissalaitoksen johtaja **Antti Lemmetyinen** kertoi, että yhteiskunta takaa hyvinvointiyhteiskunnan peruselementteinä yhtäläiset ja oikeudenmukaiset palvelut niin sosiaali- ja terveydenhuollon kuin koulutuksenkin suhteen. Julkisen rinnalla on pitkään ollut järjestöjä, yhdistyksiä ja säätiöitä, jotka ovat synnyttäneet ja kehittäneet näitä palveluja ja joista on sitten monesti tullut uusia yhteiskunnan tarjoamia palveluja. On myös syntynyt yksityisen sektorin terveyspalveluja, hyvinvointipalveluja ja yhä enenevästi sosiaalipalveluja.

– Uusin kehityssuunta on palveluteollisuuden syntyminen, jonka yhteydessä puhutaan kaupallisista markkinoista. Terveyspalveluihin ja sosiaalipalveluihin on syntynyt pääomasijoittajien omistamia kansainvälisiä yhtiöitä, jotka lisääntyvästi ostavat järjestöjen ja yhdistysten omistamia pieniä yrityksiä tai toimintoja ja kasvattavat niiden avulla omaa varallisuuttaan. Tällainen kehitys syrjäyttää ja jättää helposti ulkopuolelle ne, jotka vaativat aivan erityistä palvelua. Tällaisten ihmisten palvelut tulevat liian kalliiksi, ne ovat raskaita ja vaativia, ihmiset ovat liian hankalia ja asiakkaina joskus aivan mahdottomia, ja siksi heidän palvelunsaikin joutuvat pois. Silloin tarvitaan julkisen ja yksityisen sektorin ulkopuolelle pudonneiden ihmisten palveluja, ja tässä kirkkoilla on omat mahdollisuutensa.

Antti Lemmetyinen totesikin, että palveluja tuotetaan niille, jotka ovat motivoituneita tulemaan palvelujen piiriin.

– Niitä joilla on motiivi, hoidetaan, joilla ei ole, jätetään ulkopuolelle. Palveluteollisuuden kehityksen sisällä kaikki eivät tule hoidetuiksi eivätkä palveltaviksi. Siksi yhteisöllisyyden, kansalaistoiminnan ja yhteisöllisyyden metodit pitää tuoda näiden palvelujen sisälle. Kun nyt elämme hyvinvointiyhteiskunnan murena, niin erilaisten palvelutuotteiden tulee ilmentää näkemystä siitä, mikä on hyvää palvelua. Niihin tulee sisältyä kirkkojen korostamaa yhteisöllisyyttä, läsnäoloa, rakkautta ja sitä, mitä ihminen kuitenkin sisimmässään kaipaa.

■ **Kari M. Rantila**

Köyhät ovat Kristuksen lähettäviä

Ortodoksista syvädiakoniaa

● Isä Markus luennoi seminaarissa.

Rovasti **Markus Aroma** kertoo, että syvin olemuksemme Jumalan kuvana on siinä, että meidät on luotu rakkaudesta ja rakkautta varten, koska Jumala on rakkaus. Tähän perustuu myös ortodoksisen kirkon diakonia.

Monessa asiassa ortodoksisen ja katolisen kirkon diakonia on hyvin samanlaista, koska se kasvaa Uuden testamentin ja Kristuksen antaman todistuksen perustalta ja myös kirkkoisien teologiasta.

Bostonin Pyhän ristin seminaarin professori **Emmanuel Clapsis** määrittelee ortodoksisen kirkon diakonian syvintä olemusta lähes sakramentaalisesti sanoessaan, että meidän yhteytemme Jumalan kanssa toteutuu ennen kaikkea Jumalan sanan julistamisen ja kuulemisen kautta, pyhän eukaristian viettäminen kautta ja köyhistä ja puutteenalaisista huolehtimisen kautta. Nämä kolme jumalayhteyden sakramentaalista toteutumistapaa riippuvat toisistaan. Niitä ei voi erottaa toisistaan ilman, että kristillisen kirkon identiteetti ja eetos samalla

hukkuisi ja vääristyisi. Siten diakonia on koko kirkon olemuksen ilmentämistä arjen keskellä.

Jeesuksen opetus

Uudessa testamentissa Kristuksen antama opetus on kaiken perusta. Kristuksesta voisi käyttää myös nimitystä Kristus Palvelija (kreikaksi *diakonos*). Kristus ei korostanut jumalallista alkuaan ja luontoaan, vaan sanoi, että minä olen itse Poika, minä olen palvelija, minä en ole tullut palveltavaksi vaan palvelemaan. Hän on kirkon diakoni syvimmällä mahdollisella tavalla, ja hän antaa siitä meille myös esimerkin. Pappudessa on kyse aina Kristuksen palveluvirasta. Diakonit, papit ja piispat ovat palvelemissa, se on heidän tehtävänsä ja syvin kutsumuksensa.

Jeesus sanoo evankeliumissa, että se, joka tahtoo olla suurin, olkoon kaikkien palvelija. Meidän joukossamme ei pidä olla sellaista, joka tahtoo herrana hallita, vaan se, joka tahtoo olla suurin, olkoon kaikkien palvelija. Herramme puhuu tässä rakkauden primaatista, ja se on ainoa valta-asema, mikä meillä on. Jos me emme onnistu rakkauden primaatissa, turhaa on puheemme.

Kirkko on sairaala

Laupias Samarialainen on ehkä parhaimpia Kristuksen opetuksia oikeasta, toimivasta diakoniasta. Samarialainen saa apua haavoihinsa, ja häntä hoidetaan myös muulla tavoin majatalossa. Kirkkoisät jo varhain samaistivat majatalon ja kirkon ja sairaalan, jossa meidät hoidetaan terveeksi, jopa synnin sairaudesta. Idässä on hyvin voimakkaasti ollut terapeutin lähestymistapa syntyin. Synti nähdään meissä sairautena, se ei kuulu alkuaan meidän olemukseemme, joka on Jumalan kuva, vaan se on sairaus, joka meissä on.

Kristus on todella sielun ja ruumiin lääkäri, joka parantaa meidät. Parantuminen ilmenee siinä, että me pyrimme rakastamaan jokaista niin kuin Jumala rakastaa, pitämään kaikesta huolta niin kuin Jumala pitää huolta. Se on eräs tärkeimpiä sielun ja sydämen terveyden merkkejä. Se kasvaa meidän kristillisestä ihmiskuvastamme, niin kuin luomiskertomuksesta luemme, että Jumala loi meidät kuvakseen ja kaltaisuuteensa eli kolmiyhteisen Jumalan kuvaksi. Kolmiyhteinen Jumala on meille kristillisessä perinteessä aina syvimmän rakkauden, ykseyden ja jakamisen esikuva. Kolmiyhteisen Jumalan ikoniksi eli kuvaksi tähän maailmaan. Meidän tehtävämme on kasvaa kohti tuota Jumalan kaltaisuutta ja kasvaa ennen kaikkea rakkautta, koska Jumala on rakkaus.

Rakkaus on nimeni

Diakoniatyö saa yksilötasolla voimaa ihmisen syvimmästä olemuksesta Jumalan kuvana. Kun me ymmärrämme syvällä tavalla identiteettimme kristittyinä,

niin jo siitä se kasvaa. Syvin identiteettimme Jumalan kuvana on siinä, että meidät on luotu rakkaudesta ja rakkautta varten, koska Jumala on rakkaus. Tästä **Thomas Merton** kirjoittaa: ”Rakkaus on minun olemukseni, se on minun todellinen identiteettini, rakkaus on minun nimeni.” Paremmiin ei voi kuvata kristillistä ihmiskäsitystä.

Laupias Samarialainen antaa parhaimman esimerkin diakoniasta: se merkitsee toisen ihmisen tilanteen huomaamista ja tiedostamista. Nykyihmiselle on vaikeaa tiedostaa toisten tilannetta, ja jos emme siihen kykene, emme pysty auttamaan. Kertomuksessa papit ja leeviläiset eivät tiedostaneet apua tarvitsevan miehen tilannetta, vaan menivät ohitse. Laupias Samarialainen, sekakansaan kuulunut ja halveksittu, tiedosti pahoinpidellyn tilanteen, armahti häntä ja tunsu myötätuntoa häntä kohtaan. Samarialainen halusi auttaa. Tässä on raamatullisen diakonian parhaimpia esimerkkejä.

Kolmas diakoniaa kuvaava Kristuksen kertomus on kuvaus viimeisestä tuomiosta: ”Tulkaa tänne, te Isäni siunaamat. Te saatte nyt periä valtakunnan, joka on ollut valmiina teitä varten maailman luomisesta asti. Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne. Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni. Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.” (Matt. 25:34–40) Tätä kreikkalaiset kirkkoisät voimakkaasti siteeraavat, ja heidän näkemyksensä diakoniasta kasvaa tämän kertomuksen pohjalta. Kertomuksessa Kristus samastuu köyhien, sairaiden ja puutteenaisten kanssa. Tässä tulee esiin sakramentaalinen köyhistä ja puutteenaista huolehtiminen: Kristus tulee heidän persoonassaan luoksemme. Eukaristisen uhrin ja lähimmäisen auttamisen välillä ei ole eroa, sama Kristus on läsnä eukaristiassa kuin puutteenaisten köyhän ihmisen persoonassa. Siksi liturgiaa täytyy jatkaa liturgian jälkeen arjen elämässä, kaikkialla, missä on mahdollista palvella Kristusta lähimmäisessä.

Ensimmäisessä Johanneksen kirje-

Kristus on todella sielun ja ruumiin lääkäri, joka parantaa meidät.

essä Johannes Teologi samaistaa toimivan rakkauden ja Jumalan tuntemisen. Kuulostaa yksinkertaiselta, mutta sitä on äärimmäisen vaikea toteuttaa. Samoin apostoli Jaakob, Herran veli ja Jerusalemin ensimmäinen piispa, puhuu kirjeessään rakkauden kautta vaikuttavasta uskosta ja että usko ilman tekoja on kuollut. Luterilaisessa Suomessa tätä ajatusta on haluttu väheksyä, vaikka Jaakobin näkemys edustaa aidosti varhaisen kirkon perintöä.

Kreikkalaisia kirkkoisia

Diakonit valittiin Apostolien teoissa auttamaan pöytäpalvelussa ja lähimmäisistä huolehtimisen tehtävässä. Kreikkalaisista kirkkoisista esimerkiksi Basileios Suuri korostaa auttamisessa nopeaa toimintaa, sillä meidän pitää auttaa heti, kun näemme jonkun ihmisen hädässä. Basileios kysyykin, mikä estää sinua auttamasta? ”Nälkäiset kuolevat edessäsi, alaston jäätyy kylmyydessä, velkojat tarttuvat kiinni, mutta sinä vain panet pois oman almusi seuraavaksi päiväksi.” Sinä et todellakaan auta sitä, joka tarvitsisi apuasi. Basileios on tässä hyvin selväsanainen, kun hän näkee, että emme tarvitse niin monia asioita elääksemme: ”Jokainen vaatekerta kaapissamme on köyhiltä varastettu.” Jos olisimme valmiit jakamaan kaiken, minkä voimme, niin hyvin harvan ihmisen tarvitsisi karsia puutetta.

Gregorios Nyssalainen

Pyhä Gregorios Nyssalainen korostaa, että meidän tulisi oppia tuntemaan köyhien ihmisten todellinen identiteetti,

niin että näkisimme Kristuksen näissä köyhissä lähimmäisissämme. Meidän tulisi myös tunnustaa heidän erityinen arvonsa ja tehtävänsä. He ovat Kristuksen lähettäjiä. Samalla tavoin kuin Kristus kysyi rannalla Pietarilta, rakastatko sinä minua, hän kysyy samaa meiltä köyhistä ja sairaista ja apua tarvitsevista, rakastatko sinä minua heidän suhteensa? Gregorios kehottaa arvioimaan, mikä on näiden köyhien lähimmäisten arvo, sillä he kantavat omassa olemuksessaan Vapah-tajamme persoonaa: ”Nämä ihmiset ovat meidän etsimämme hyvien asioiden aarreaitta, he ovat taivaan valtakunnan portinvartijoita. He avaavat portit armollisilta, mutta sulkevat ne armottomilta. He ovat meidän vahvimpia syyttäjiämme, mutta myös meidän parhaimpia puolustajiamme Jumalan edessä.”

Johannes Krysostomos

Konstantinopolin arkkipiispa Johannes Krysostomos eli 300–400-luvuilla metropolissaan kaikenlaisen eriarvoisuuden keskellä. Silloinkin oli suuri kuilu rikkaiden ja köyhien välillä. Krysostomos piikitteli aina rikkaita puheissaan ja sai heidän vihansa osakseen. Hän sanoi, ettei voi olla rikas muutoin kuin pitämällä toisia köyhinä, sillä rikkaus perustuu aina epäoikeudemukaisuuteen. Rikkautta on käytettävä lähimmäisten hyväksi. Se on Jumalan antama lahja, ja meidän tulee jakaa sitä lähimmäistemme kanssa, koska se on rikkauden ainoa oikeutus.

Krysostomos samaistaa Kristuksen köyhiin: ”Te syötte liian paljon, Kristus ei saa syödäkseen edes sitä, mitä hän tarvitsisi. Te syötte erilaisia kakkuja, hän ei saa edes pientä palaa leipää.” Samoin hän moittii ortodoksisten kirkkojen loistokkuutta. Niinpä hän teki omassa piispantalossaan suuri muutoksia. Hänen edeltäjänsä olivat keränneet aarteita, mutta hän myi kaikki ja käytti varat sairaalan ja orpokotien perustamiseen. Hänen mielestään kirkko ei ole mikään kulta- tai hopeasepän paja: ”Te teette kyllä kultaisia kalkkeja, mutta ette pysty antamaan edes lasillista kylmää vettä Kristukselle. Te teette silkkiä vaatteita, mutta Kristus paleltuu kirkon ulkopuolelle. Te teette vain koristeuksia, mutta Kristus menehtyy.” Hänen moitteensa olivat hyvin aiheellisia ja aina ajankohaisia. Suunta on nykyäänkin sama, sillä

mielellään me koristelemme kirkkoja, mutta Kristus-parka jää kirkon ulkopuolella ilman hoitoa.

Krysostomos korostaa eukaristisen Kristuksen ja köyhän Kristuksen välistä yhteyttä. Hänen mukaansa köyhät ovat Jumalan temppeleitä, heidät on lähetetty meidän pelastustamme varten. Hän samaistaa alttarin ja Kristuksen ruumiin köyhiin korostaen sitä, ettei ole lainkaan eri asia, minkä me kirkossa otamme vastaan ehtoollisessa ja mitä me kohtaamme apua tarvitsevan köyhän persoonassa. Eukaristia jatkuu maailman keskellä tuon köyhän persoonassa. Me voimme löytää alttaripöydän kaikkialta laaksoista ja toreilta, ja me voimme kantaa pyhää uhria niillä kaikkina aikoina: ”Me voimme kutsua Pyhää Henkeä näiden lahjojen ylle, ei sanoin vaan rakkauden teoin.”

Kirkon kokonaisuhri

Diakonia asettuu oikein kohdalleen ymmärtäessämme, että Jumalan sanan julistaminen, pyhän eukaristian viettäminen sekä köyhistä ja kurjista huolehtiminen muodostavat yhden kokonaisuuden ja Jumalalle mieleisen uhrin. Se on kirkon kokonaisuhri. Siksi diakonia kasvaa kirkon olemuksesta ja ytimeistä ja ilmaisee sitä. Kirkkoa ei voi ajatella ilman diakoniaa.

Ortodoksinen liturgia alkaa lyhyellä toteamuksella: ”On aika antaa Herran toimia.” Liturgiassa ja pyhässä messussa me avaudumme Jumalan toiminnalle. Jumala ravitsee meitä sanallaan, hän ravitsee meitä syvimmällä tavalla ehtoollisessa, jossa hän tekee meidät uudesta elämästä ja ihmisyydestä osallisiksi. Näin ravittuina ja vahvistettuina Kristus lähettää meidät liturgian lopussa matkaan: ”Menkää ja tehkää! Nyt on teidän aikanne toimia!” Liturgiaan ja messuun kuuluu aina lähettäminen: ”Te olette tulleet syvimmästä rakkaudesta, uudesta ihmisyydestä ja elämästä sekä Jumalan hyvydestä ja kauneudesta osallisiksi. Menkää ja viekää tätä sanomaa eteenpäin!” Liturgiassa ja messussa meidän ihmisinä täytyisi löytää oman ihmisyytemme ydin, se mitä olemme Jumalan kuviksi ja kaltaisuuteen luotuina olentoina ja elää se todeksi jumalanpalveluksen jälkeen. Tule siksi, mitä olet!

■ Isä Markus Aroma

Diakonia tarkoittaa Uudessa testamentissa palvelemista, palvelutehtävää ja palveluvirkaa. Kristityn on oltava palvelija, koska Kristus itse tuli palvelemaan (Luuk. 22:26): ”Hän ei pitänyt kiinni oikeudestaan olla Jumalan vertainen vaan luopui omastaan. Hän otti orjan muodon.” (Fil. 2:6–7) Diakoniaan ja palvelemiseen kuuluu myös apostolaatti (Ap. t. 1:17): ”Pietari sanoi: Hän (Juudas Iskariot) kuului meidän joukkoomme ja oli saanut osalleen palvelutehtävän niin kuin mekin”. Toisessa kohdassa sanotaan (Ap. t. 1:25): ”Sitten kaikki rukoilivat (ehdolle pantiin kaksi miestä: Joosef Barsabbas, toiselta nimeltään Justus, sekä Mattias): Herra, sinä joka tunnet kaikkien sydämet, ilmoita, kumman näistä kahdesta olet valinnut astumaan tähän palvelutehtävään ja apostolin virkaan” (muut apostolaatista kertovat tekstit: Room. 11:13, 2. Kor. 6:3).

Diakonia on UT:n mukaan 1) Jumalan, 2) Kristuksen ja 3) uskovaisten yhteisön eli kirkon palvelemista (= palvelutehtävä). Diakonia on myös 4) uuden liiton, 5) oikeudenmukaisuuden ja 6) Pyhän Hengen palvelemista sekä 7) Kristuksen ruumiin rakentamista. Lisäksi diakonia on yksi kirkon kolmesta perustoiminnosta eli funktiosta: se on a) marttyria eli hyvän sanoman julistamista, missiota eli jumalallinen lähetystehtävä sekä opettamista eli Kristuksesta todistamista jopa oman hengen menon uhatessa, b) liturgiaa ja c) diakoniaa.

Diakonia kirkon elämässä

Alkukirkossa diakonia liittyi ennen kaikkea hyvin konkreettisiin toimintoihin ja tehtäviin kristillisessä yhteisössä, esimerkiksi palvelemiseen pöydässä ja keräykseen Jerusalemin köyhille (Ap. t. 12:29–30, Room. 15:31, 1. Kor. 16:15). Nämä tehtävät olivat hyvin erilaisia, niin kuin Paavali toteaa: ”Palvelutehtäviä on monenlaisia, mutta Herra on sama.” (1. Kor. 12:5)

Kristillistä rakkauden yhteisöä yhdistää usko ja eukaristia, ja ne toteutuvat juuri diakoniassa. Diakonia on jokaisen kristityn, jokaisen uskovaisten kutsumus, tehtävä ja velvollisuus. Diakonia toteutui silloin ja toteutuu tänäänkin erilaisten armolahjojen kautta: kristittyjen piti palvella toisiaan niillä armolahjoilla, jot-

Diakonia kuuluu kaikille

● Isä Wieslaw luennoimassa, puheenjohtajana (oik.) piispa Teemu Sippo.

Ortodokseilla ja katolilaisilla on kirkkoina samat juuret ja varsin pitkälti sama käsitys monista asioista, kirkosta ja sakramenteista. Teologiset ja filosofiset termitkin ovat samoja, ja niiden sisältö pitkälti sama. Isä **Wieslaw Swiechin** mukaan tämä koskee myös diakonian käsittämistä.

ka he ovat saaneet Jumalalta (vrt. 1. Piet. 4:10).

Koko diakonia toteutuu Pyhän Hengen vaikutuksesta. Neljännen vuosisadan toisella puoliskolla diakoniaksi kutsuttiin kaikkia hyväntekeväisyyttä harjoittaneita tahoja, jotka toimivat kirkon yhteydessä ja joissa annettiin apua köyhille. Egyptin luostariyhteisöistä tuli neljänsataaluvulta lähtien diakoniatyön edistäjiä. Niiden johtajat olivat munkkeja, joista käytiin nimitystä diakoni. Ajan kuluessa näistä diakoniaa harjoittavista luostariyhteisöistä tuli riippumattomia instituutioita, jotka harrastivat hyvin laajasti auttamistyötä (karitatiivista toimintaa), ja niillä oli myös taloudellisia hankkeita (ne omistivat esimerkiksi kiinteistöjä). Konstantinopolissa toimi ainakin kaksi tällaista keskusta, jotka olivat eräänlaisia säätiöitä, ja ne järjestivät majoitustiloja ennen kaikkea köyhille.

Italiassa diakoninen avustustyö laajeni useisiin paikkoihin. Kirkon yhteydessä tehtiin karitatiivista työtä eri tavoin apua tarvitsevien parissa. Myöhemmin näistä yhteisöistä kehittyi esimerkik-

si sairaaloita. Roomassa diakoninen toiminta alkoi seitsemännen vuosisadan lopussa. Kirkkojen ja oratorioiden (eli muiden jumalanpalveluspaikkojen) yhteydessä niiden tarkoituksena oli huolehtia säännöllisestä hengellisestä elämästä. Myöhemmin auttamistyön johtajina olivat munkit. Myös kokonaiset sääntökunnat omistautuivat lähimmäisenrakkautta toteuttamiseen. Ne tekivät karitatiivista työtä, mutta niille kuului myös ihmisten uskonnollisista ja hengellisistä tarpeista vastaaminen. Tuhatluvun taitteessa syntyi myös muita diakoniainstituutioita, jotka huolehtivat köyhistä pyhiinvaeltajista, ja niillä oli majoitus- ja vieraskoteja sekä sairaaloita.

Katolinen diakonia tänään

Vatikaanin toisen kirkolliskokouksen asiakirjoissa termi diakonia tarkoittaa koko kirkon pelastustoimintaa, ja se on keino toteuttaa pelastus konkreettisesti. Kirkon tehtävä (missio) on jatkaa Kristuksen diakoniaa. Hän on sen esikuva, ja hän antaa sen armolahjan. Tällä tarkoi-

tetaan ensiksi jumalallista lähetystehtävää, jonka Kristus on uskonut apostoleille ja koko Jumalan kansalle, jokaiselle kristitylle, ja se jatkuu maailman loppuun asti. Tämä tehtävä on todellista palvelua, jota Raamatussa nimenomaan nimitetään ”diakoniaksi” eli palveluviraksi (vrt. Ap. t. 1:17,25, 21:19, Room. 11:13, 1. Tim. 1:12). Kirkkoa ei voi olla ilman diakoniaa! Jos ei ole diakoniaa, me emme ole enää Kristuksen kirkko.

Katolisen kirkon diakonian lähtökohta on, että diakonian täytyy ulottua ehdottomasti kaikkiin ihmisiin ja hätätilanteisiin. Kirkolla on käytettävissään monenlaisia tapoja avun toimittamiseksi hädässä oleville. Kirkollisten ja valtiollisten laitosten välille on kehittynyt lukuisia hedelmällisiä yhteistyömuotoja. Kirkolliset laitokset elävöittävät kristillisellä hengellään ja selkeällä toiminnallaan myös maallisia instansseja niin, että ratkaisuja etsitään yhdessä nykyisiin sosiaalisiin ja poliittisiin ongelmiin. Sellainen diakoniatoiminta on monille, varsinkin nuorille, tärkeä elämäkoulu, joka kasvattaa solidaarisuuteen ja valmiuteen olla itse käytettävissä.

Katolinen kirkko on valmis yhteistyöhön näiden kirkkojen ja diakoniatyötä tekevien yhteisöjen ja järjestöjen kanssa silloin, kun ne tähtäävät samaan päämäärään, todelliseen humanismiin, joka näkee ihmisessä Jumalan kuvan ja tahtoo auttaa häntä elämään tämän arvon mukaisesti.

Kirkon diakonian erikoispiirteet

Ihmisestä erilaisissa hätätilanteissa huolehtivien järjestöjen määrä on lisääntynyt, ja se on osaltaan tulosta kristinuskon läsnäolosta maailmassa. Kristinuskon herättää yhä uudelleen ja toteuttaa käytännössä lähimmäisen rakastamisen käskyä, vaikka käsky onkin usein suuresti hämärtyneet historian aikana.

Kristilliseen ja kirkolliseen diakoniaan kuuluvat seuraavat periaatteet:

1) Konkreettiset ja välttämättömät teot: nälkäiset täytyy ravita, alastomat vaatettaa, sairaita on hoidettava, vankeja on käytävä katsomassa ja kärsiviä palveltava. Kaikki diakonisessa työssä toimivat tarvitsevat tietysti ammatillisen koulutuksen ja pätevyyden lisäksi inhimillisyyttä ja ennen kaikkea ”sydämen koulutusta”.

Olemmeko shoppailijoita?

Paastoperinne on kristillisen elämäntyylin ydinjuttuja. Saamme todella olla kiitollisia, että se on katkeamatta kulkenut sukupolvelta toiselle tähän päivään.

Paastossa on kyse paastoamisesta ”pahasta”, pahoista ajatuksista ja teoista. Se on henkisen ja hengellisen uudistumisen ja jokapäiväisen kasvun aikaa.

Samalla se koskettaa nykyäänkin elämäntapamme perusteita ja valintoja. Paasto on huutomerkki kulutukselle, tavarankäytölle ja kaikelle rekvisiitille elämässämme.

Paasto, askeesi ja yksinkertainen elämä tuovat vakavan haasteen koko länsimaiselle elämänmenolle. ”Tavarataivaasta” on tullut monelle meistä vankila. Osuvasti on sanottu, että ostoskeskuksista on muodostunut materialistisen shoppailun ”pyhäkköjä”.

Miten vältämme shoppailua

Miten kristittyinä voisimme välttää menemästä virran mukana? Vakava ja tarpeellinen kysymys. Olemmeko samanlaisia shoppailijoita kuin kuka tahansa? Rasitukseksi luonnolle, toinen toisellemme ja itsellemme? Onko seurauksena liikoja kiloja henkisen täyttymyksen sijaan?

Meitä itse kutakin on jo sukupolvien ajan haastanut vihreä liike. Se korostaa ympäristöarvoja, yksinkertaisempaa elämää, luonnon monimuotoisuuden kunnioittamista ja lähiruokaa. Kirkkomme on kyllä äskettäin laatinut seurakunnille erinomaisen ympäristöohjeiston. Mutta kuinka monessa kaupungissa sitä on meillä alettu lukea ja toteuttaa jokapäiväisessä elämässä?

Tilaa KULUTTAJA-lehti

Yksi mainio tapa ottaa itseään niskasta on tilata KULUTTAJA-lehteä. Joka kerran, kun uuden lehden avaa, saa tilaisuuden katsoa peilistä omaa elämäntyyliään ja kulutustottumuksiaan. Lehti on ajan hermolla. Se ei moralisoi eikä syyllistä, mutta kertoo selkeästi, miten valistunut kuluttaja voi elää laadukasta elämää punnitsemalla vakavasti kulloisiakin ostotottumuksiaan ja konkreettisia valintojaan.

Tässä esimerkkejä äsken tulleen KULUTTAJA-lehden (6/2010) infosta. Useimmissa kodinkoneissa ostamme ”varmuuden vuoksi” turhia säätöjä, liikaa toimintoja, joita harva osaa tai haluaa käyttää. Peltitölkkin sijaan pitäisi käyttää kierrätettävää lasiastia.

Kannattaa katsoa, erityisesti ruokaostoksissa, tuotteen alku-

Kirkkojen opetusta DIAKONIASTA

2) Kristillisen diakoniatyön tulee olla riippumatonta puolueista ja ideologioista. Se ei ole ideologisesti ohjattu väline maailman muuttamiseksi, eikä se voi olla maallisten menettelytapojen palveluksessa, vaan se on rakkauden ajankohdistaistamista tässä ja nyt – rakkauden, jota ihminen aina tarvitsee. Kristityn ohjelma – laupiaan samarialaisen ja Jeesuksen ohjelma – on ”näkyvä sydän”. Sellainen sydän tietää, missä tarvitaan rakkautta, ja toimii sen mukaisesti.

3) Diakonia ei saa olla käännystoiminnan eli proselytismen väline. Rakkaus on ilmaista, sitä ei harjoiteta muiden tavoitteiden tai päämäärien saavuttamiseksi. Tämä ei kuitenkaan merkitse, että diakoniasessa toiminnassa pitäisi jättää syrjään Jumala ja Kristus, sillä kyseessä on aina koko ihminen. Usein juuri Jumalan poissaolo on kärsimyksen syvin syy. Diakoniatyöntekijä tietää, milloin

on aika puhua Jumalasta ja milloin on oikein vaieta hänestä ja antaa ainoastaan rakkauden puhua.

Kirkon diakonian vastuunkantajat

Diakonian varsinainen subjekti on kaikessa kirkko itse alkaen seurakunnista aina yleismaailmalliseen kirkkoon asti. Paikalliskirkkojen piispat kantavat ensimmäisenä vastuun siitä, että Apostolien teoissa (2:42–44) mainittu ohjelma toteutuu myös nykyäänkin.

Diakoniatyöntekijöiden on oltava ihmisiä, joita Kristuksen rakkaus on koskettanut ja joiden sydämen hän on voittanut. Heidän toimintaansa inspiroivan normin pitäisi olla lause: ”Kristuksen rakkaus pakottaa meitä.” (2. Kor. 5:14) Jokainen diakonian työntekijä haluaa, että Jumalan rakkaus leviäisi maailmaan. Hän haluaa olla Jumalan ja Kris-

tuksen todistaja ja juuri sen vuoksi tehdä ihmisille hyvää ilmaiseksi.

Oikea palvelemisen tapa tekee auttajan ja työntekijän nöyräksi. Hän ei aseta itseään korkeammalle toiseen nähden – koska tämä tehtävä on armolahja. Mitä enemmän joku työskentelee toisten hyväksi, sitä paremmin hän ymmärtää ja omaksuu Kristuksen sanan: ”Me olemme arvottomia palvelijoita.” (Luuk. 17:10) Toisaalta diakoniatyöntekijän tekee nöyräksi sen tunnistaminen, mikä hänelle on auttamistyössään kulloinkin mahdollista. Kun hän ei voi auttaa, on loppu nöyrästi jätettävä Herran hoidettavaksi, sillä me emme hallitse maailmaa vaan Jumala.

Rukouksen merkitys

Diakoniatyössä rukous on keskeistä. Se jäsentää oikein monien diakoniaa har-

perämaa. Useimmissa T-paitojen painatuksissa on myrkkijä. Paras olisi vanhan ajan pellavapaita.

Kasvatettu kala ja liikakalastus ovat ympäristölle suuri uhka. Norjassa kasvatettu lohi laivataan usein Aasiaan käsiteltäväksi ja pakastetaan sitä ennen ja jälkeen, vieläpä sitten myydään sulatettuna. WWF suosittelee suomalaisille syötäväksi alipyydettyjä muikkua, ahventa, lahnaa, silakkaa ja särkeä.

Lisävuokutukset tarjoavat meille kalista turvaa. Onko järkevää vakuuttaa polkupyöriä, kodinkoneita tai silmälaseja? Kuluttajasuoja, takuu ja kotivakuutus voisivat meille useimmissa tapauksissa riittää. Onneksi suomalaiset vakuutusyhtiöt ja turvafirmat eivät ainakaan toistaiseksi ole ratsastaneet uhkilla ja riskeillä.

Luetteloa voisi jatkaa. Se ei kuitenkaan ole tarpeen. Enkä halua olla kuluttajaneuvoja, mutta onneksi heitäkin on. Oleellista on pyrkiä elämään valistuneella tavalla yksinkertaista ja laadukasta elämää. Se ei useinkaan ole helppoa, mutta sillä tiellä jokaiseen askeleeseen sisältyy siunausta.

■ Metropoliitta **Ambrosius**

joittavien kristittyjen liiallista aktiivisuutta ja uhkaavaa maallistumista. Rukous ei heikennä kamppailua lähimmäisen köyhyyttä ja kurjuutta vastaan. Tästä on hyvä esimerkki autuas Kalkutan Teresa, joka korosti, että Jumalalle omistettu aika ei suinkaan vahingoita diakoniatyötä lähimmäisen hyväksi eikä vähennä sen tehokkuutta, vaan on päinvastoin sen ehtymätön lähde. Vuonna 1996 hän kirjoitti maallikkoavustajilleen näin: ”Me tarvitsemme sisäistä yhteyttä Jumalaan arkisessa elämässämme. Ja miten voimme saada sen? Rukouksen kautta.”

■ Isä **Wieslaw Swiech SCJ**

LÄHTEET

- Katolisen kirkon katekismus, 1997
- Dogmaattinen konstituutio kirkosta, Lumen gentium, 21.11.1964
- Dekreetti kirkon lähetystoiminnasta, Ad gentes, 7.12.1965
- Benedictus XVI:n kiertokirje ”Deus caritas est”, 25.12.2005

Kirkon kirjat

Psalmien ja oodien Septuagintan mukainen uusi kirkollinen suomennos julkaistiin Helsingin kirjamessuilla lokakuun lopussa. Kirkon perinteen mukainen suomennos otetaan käyttöön ensimmäiseksi Karjalan hiippakunnassa.

Psalmista kirkollinen suomennos

Koko kirkon historian ajan ortodoksisen kirkon käyttämä Vanhan testamentin raamatunteksti on perustunut sen kreikankieliseen käännökseen Septuagintaan. Virallinen suomalainen Raamatun Vanhan testamentin suomennos vuodelta 1992 on tehty pääosin heprealaisesta alkutekstistä. Tämän vuoksi on toivottu psalmien ja muiden liturgisessa käytössä olevien Vanhan testamentin tekstien saamista suomeksi myös Septuagintan mukaisena käännöksenä. Nyt julkaistava Suomen Pipliaseuran ja Ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvoston yhteistyönä syntynyt teos täyttää osaltaan tätä tarvetta.

Käännöksen käännös

Raamatunkäännöstyö lienee vaikeimpia käännöstyön alueita, koska kielellisten kysymysten lisäksi työssä on otettava huomioon kulttuuriset ja teologiset näkökohdat. Liturgiseen käyttöön tulevassa käännöksessä painottuu lisäksi tekstin soveltuvuus sekä resitaatioon että liturgisiin sävelmiin. Septuagintan kreikankieliseen tekstiin perustuva suomennos on käännöksen käännös, joka on kuitenkin toimitettu samoja käännösperiaatteita noudattaen kuin varsinaisen kirkkoraamatun vastaava suomennos.

Psalmi myös kotikäyttöön

Ortodoksinen piispainkokous päätti käännöstyön aloittamisesta vuonna 2001. Isä **Haritonin (Kari M. Ranttilän)** suomentamat ja piispa **Arsenin** ja TT **Seppo Sipilän** johtaman työryhmän toimittamat psalmi perustuvat kahteen tekstilähteeseen, Alfred Rahlsin *Psalmi cum Odis* -tekstilaitokseen ja Kreikan kirkon liturgiseen psalmitekstiin *Psaltirion*, jonka mukaisesti suomennos lopullisesti toteutettiin. Tieteellinen ja kirkollinen tekstilaitos poikkeavat monessa kohdin toisistaan, toisaalta jo niiden käyttötarkoituskinkin on varsin erilainen. Teoksen lähtökohtana on hyvä suomen kieli, erityisesti sellainen, joka sopii ortodoksisen liturgiseen käyttöön ja vastaa kirkollisen ilmaisun tarpeita. Kielen asiantuntija on toiminut FM **Aarre Huhtala**, joka on vastannut kolme vuosikymmentä suomalaisen kirkkoraamatun kielenhuollosta.

Jumalanpalveluskäytössä Psalmien kirja jakautuu kahteenkymmeneen jaksoon eli katismaan. Katismoja luetaan ortodoksisen kirkon ilt- ja aamupalveluksissa sekä suuren paaston aikana hetkipalveluksissa. Suomennokseen on merkitty kaikki 20 katismaa, joita ylistyslauseet eli kunniat säännöllisesti jakavat. Tämä korostaa sitä, että psalmeja ja odeja voidaan lukea myös kodeissa eri rukousten yhteydessä.

Käyttöön Karjalan hiippakunnassa

Karjalan hiippakunnan seurakuntien toivotaan arkkipiispa Leon mukaan käyttävän nyt valmistunutta suomennosta. Päätös on historiallinen siinä mielessä, että tätä ennen ei Suomen ortodoksisessa kirkossa ole käytetty mitään sen omassa piirissä syntynyttä Raamatun tekstien kokonaissuomennosta.

Suomennosta on saatavilla kirjakaupoista, Suomen Pipliaseurasta ja myös Valamon luostarista.

Diakonia ja filantropia

pyhän **Basileios Suuren** aikana ja tänään

Kirkkoherra **Ion Durac** muistuttaa, että meidän on löydettävä oikeat tavat auttaa todellisesti apua tarvitsevia.

Pyhässä Raamatussa on useita tekstejä, jotka opettavat meille lähimmäisenrakkautta sekä sitä, kuinka meidän kuuluu auttaa lähimmäistämme. Näissä teksteissä on puhe diakoniasta eli hyväntekeväisyydestä ja filantropiasta eli ihmisrakkaudesta (kreik. filos = rakastaa [hengellisesti]; kreik. antropos = ihminen). Haluaisin muistuttaa kahdesta tekstistä Uudessa testamentissa, jotka kuuluvat seuraavasti: ”Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi” (Matt. 22:39); ja: ”Ilman tekoja usko on hyödytön” (Jaak. 2:20).

Nämä kaksi, diakonia ja filantropia, voidaan nähdä pyhän Basileios Suuren elämässä ja toiminnassa. Tiedämme, että Vanhassa testamentissa lähimmäinen tarkoitti vain sukulaisia ja ystäviä samasta uskontokunnasta. Vapahtaja Jeesus Kristus sanoo sen, minkä pyhä apostoli Paavali vahvistaa epistolassaan Kolossalaisille: ”Ei ole enää kreikkalaista eikä juutalaista, ei ympärileikattua eikä ympärileikkaamatonta, ei barbaaria, skyytalaista, orjaa eikä vapaata, vaan Kristus on kaikki, hän on kaikissa.” (Kol. 3:11)

Pyhän Basileios Suuren aikana oli hankalaa toteuttaa näitä pyhän apostoli Paavalin sanoja, koska tuolloin vielä valitsi orjuuden aika. Toki ennen pyhää Basileios Suurta kristityt auttoivat lähimmäisiään, mutta siihen asti se ei ollut organisoitua toimintaa. Vaikka pyhän Basileios Suuren toiminta-aika oli melko lyhyt, hän ehti toimia toisaalta luostarielämän järjestäjänä ja toisaalta köyhien, sairaiden ja vanhusten auttamisen järjestäjänä.

Diakonian askeleita

Pyhän Basileios Suuren diakonialla on

● Isä Ion Durac

tiettyjä askeleita, joita voidaan seurata tänäkin päivänä. Ensinnäkin pyhä Basileios Suuri oli esimerkki, ei ainoastaan tällaisten avustustoimintojen järjestäjä. Koska hän päätti palvella lähimmäisiään, oli hän ensimmäinen, joka käytti omaisuuttaan perustaakseen sairaaloita, vanhainkoteja ja ruokaloita köyhille. Tämä kaikki oli osa hänen filantropiatyönä käytännöllistä puolta.

Basileios Suuri oli myös ahkera kirjoittaja. Hänen kirjoitustensa tarkoituksena oli vahvistaa ihmisten toivetta auttaa lähimmäisiään. Esimerkkejä näistä kirjoituksista: ”Ahneudesta”, ”Ylellisyyttä vastaan”, ”Koronkiskojia vastaan” ja ”Rikkaita kohtaan”. Näistä otsikoista voisi tehdä sen johtopäätöksen, että Basileios asettui opetuksessaan rikkaita vastaan. Muistamme kuitenkin Vapahtajan vertauksen rikkaasta miehestä ja köyhästä Lasaruksesta. Voimme siinäkin

kuvitella väärin, että rikas mies joutui iankaikkiseen rangaistukseen nimenomaan siksi, että oli rikas. Häntä ei rangaistu rikkaudesta eikä edes elämästään ylellisyydessä. Häntä rangaistiin siksi, että hän käytti väärin rikkauksiaan ja siksi, että hän unohti Jumalan. Köyhä Lasarus sai armon, ei ainoastaan siksi, että oli köyhä, sillä köyhyys ei ole hyve. Hän sai armon siksi, että köyhyydessä ja elämänsä vaikeuksissa hän ei menettänyt uskoaan Jumalaan.

Pyhän Basileioksen kirjoitukset kehittävät rikkaita muistamaan niin Jumalaa kuin lähimmäisiään. Saarnassaan ”Rikkaita kohtaan” Basileios sanoo: ”Mitä aiot vastata Tuomarille, sinä, joka puut talosi seinät, mutta et pue ihmistä, sinä, joka koristat hevosesi, mutta ohitat katseellasi veljesi, joka on pukeutunut ryysyihin, sinä, joka annat vehnän maata, mutta et ruoki nälkäistä, sinä, joka kullalla koristat hautoja, mutta halveksut köyhyyteen hukkuva?”

Edelläkävijä

Neljännellä vuosisadalla pyhä Basileios oli edelläkävijä. Vaikka hän suosi rikkaita siitä, etteivät he auta avun tarpeessa olevia, hän ei unohda puhua siitä, kuinka armeliaisuuden osoittaminen täytyy tehdä. Hänen lähtökohtansa on pyhän apostoli Paavalin ohjeessa: ”Kukin antakoon sen mukaan kuin on miellesään päättänyt, ei vastahakoisesti eikä pakosta, sillä iloista antajaa Jumala rakastaa.” (2. Kor. 9:7)

Basileios neuvoo, että auttaminen pitää tehdä varoen ja viisaasti, sillä muuten sortuu suosimaan laiskuutta ja järjestäytyneitä kerjäämistä. Apu ei kuulu ihmiselle, joka voi tehdä työtä, mutta joka suosii laiskottelua ja kaiken ilmaiseksi saamista. Muutamissa kirjoituksissaan pyhä Basileios tuomitsee ne, jotka yrittävät hyötyä ruumiinvammastaan saadakseen apua muilta.

Basileios Suuri painotti rukouksen ja työn merkitystä. Hän laati luostarisäännöt, jotka on koottu ”Laajoihin sääntöihin” (55 säädöstä) ja ”Suppeihin sääntöihin” (313 säädöstä). Nämä munkkilaisuuden säännöt ovat perustana myöhemmille ortodoksisille luostarisäännöille. Hän katsoo, että rukous ja työ yhdessä on hyveiden lähde, ja ne aut-

tavat välttämään syntiä.

Edelleen tarvitaan apua

Aloittamalla näistä kehotuksista, jotka on tehty yli 1600 vuotta sitten, voisimme katsoa, miten niitä käytettäisiin nyt kolmannella vuosituhanella. Vaikka olemme kaukana siitä ajasta, jolloin pyhä Basileios eli, diakonia ja filantropia eivät ole muuttuneet. Edelleen on paljon ihmisiä, jotka tarvitsevat apua. Teemme virheen, jos ajattelemme, että diakoniatyötä tehdään vain aineellisen avun kautta. On myös ihmisiä, joilla on tarpeellinen toimeentulo, mutta jotka tarvitsevat meiltä hengellistä apua.

Diakonia ei aina tarkoita vain ruokaa. Se voi tarkoittaa myös esimerkiksi yksinään asuvan luona vierailamista, jonkun luona käymistä sairaalassa tai vanhainkodissa. Pelkästään puhelu voi olla diakoniatyötä silloin, kun puhut ihmisen kanssa, jolla on kaikkea mutta joka elää yksin. Maailmanlaajuisella tasolla on olemassa paljon köyhyyttä sekä rikkautta, jotka eivät kohtaa. Kirkko eri keinoin tekee diakoniatyötä, joko lähellä

tai kaukana asuvien auttamiseksi.

Viisasta armeliaisuutta

Pyhä Basileios Suuri puhuu viisaudesta armeliaisuuden yhteydessä. Vaikka minulla ei ole keinoa nähdä ketkä tarvitsevat oikeasti apua, uskon, että meidän pitää löytää tapa, jolla saamme annettua apua niille, jotka todella tarvitsevat sitä. Useasti jaetaan ruokakasseja, jotka ottavat ne, jotka tulevat paikalle. Kukaan ei kuitenkaan voi tietää, että kaikki nämä ovat tosiaan niitä köyhimpiä. On ihmisiä, jotka ovat köyhiä, mutta eri syistä eivät tule paikalle pyytämään ja saamaan tällaista apua. Voidaan lähettää jonnekin aineellista apua tai rahaa, mutta on hyvin vaikeaa tietää, meneekö se perille niille, jotka tarvitsevat apua. Joskus teot, jotka lasketaan diakoniatyöksi, noudattavat vain kauniita periaatteita, mutta niillä ei välttämättä ole toivottua vaikutusta.

Pyhä Basileios Suuri teki aikanaan uskomattoman paljon auttamistyötä, mutta hän ei auttanut sattumanvaraisesti, vaan suunnitelmallisesti. Hän ei

unohtanut liittää hyväntekeväisyyteen rukousta, Jumalan avun pyytämistä. Hän ei kannustanut laiskuutta, kerjäämistä tai paheita, toivoen, että auttamisen kautta autetut pyrkisivät hyvään ja näin pyrkisivät lähestymään Jumalaa. Diakonia nykyään, ottaen huomioon yhteydenpidon helpottumisen, voi olla tehokasta, kun on olemassa organisoitu systeemi, jonka kautta apu voidaan ohjata suoraan sinne, missä sitä tarvitaan.

Diakonia ja filantropia ovat pyhän Raamatun opetuksen mukaista toimintaa, ja niillä on myös hengellistä vaikutusta ihmisessä, niin auttajassa kuin autettavassa. Vapahtaja sanoi: ”Ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan.” (Matt. 20:28) Ne, jotka saivat apua Jumalan Pojalta, saivat apua uskonsa, katumuksen ja rukouksen, tai köyhyytensä takia, jota he eivät kuitenkaan itse aiheuttaneet.

Lopettaisin tunnetulla Raamatun tekstillä, jota kuitenkin vähän huomioidaan: ”Antakaa, niin teille annetaan.” (Luuk. 6:38)

■ Isä Ion Durac

Kohti
sisäistä
joulua.

Kiireettömyys kutsuu

Valamon joulussa vielä tilaa – tervetuloa viettämään levollisia juhlapyhiä kanssamme!
Täysihoitopaketit alk. 284 e.

Yksilölliset joululahjat Valamon luostarista ja Helsingin Tuohus-myymästä,
Liisankatu 29:

- Tuohukset, jouluaiheiset ikonit, ortodoksiset joulukortit
- Joulun kirjat – kirja-ale 20-50 %

Tule sydäntalven kursseille Valamoon, mm.

- Maistakaa ja katsokaa; ortodoksisen jumalanpalveluksen helmiä 21.–23.1. TM Vladimir Sokratilin
- Seniorikuoro 31.1.–2.2. Kanttori, diakoni Pekka Hirvonen

Tutustu netissä: www.valamo.fi

Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Puh. (017) 570 111, valamo@valamo.fi

Luonamme löydät minä kiireelle kadotit.

Kirkolliskokous kuvastaa kirkkoamme

KUVAT: ORTODOKSINEN TIEDOTUSKESKUS

Kirkolliskokous oli koolla Valamon luostarissa Heinävedellä 22.-24. marraskuuta. Kokous oli ensimmäinen toimikaudeksi 2010–2013 valituille edustajille. Käsiteltävänä oli yhteensä 25 asiaa, joista suurin osa oli raha-asia-aloitteita.

Kokouksen päätöspuheessaan arkkipiispa **Leo** nosti esiin kirkon julkisuus kuvan sanoessaan, että jos kirkolliskokouksesta kantautuva viesti on kyräily, epäluulon tai jopa epäluottamuksen sävyttämää, se ei viesti kirkon jäsenille siitä, että kirkolliskokous on ollut koolla ykseyttä etsien. Sen sijaan hän halusi painottaa, että kirkon päätöksenteon korkeimman tahon tulisi olla harkitseva, kunnioittava ja arvovaltainen foorumi. Arkkipiispan närkästyksen saattoi aiheuttaa edustajien tietyt mielenilmaisut istuntojen aikana.

Kirkollishallituksen pappisjäseneksi nousi nyt Joensuun kirkkoherra **Iivo Suvanto** ja varalle Lappeenrannan kirkkoherra **Timo Tynkkynen**. Lakia tuntevat asiiantuntijaksi valittiin varatuomari **Ulla-Kudjoi-Salminen** ja varalle

varatuomari **Heikki Piironen**. Asian tuntijajäseniksi valittiin **Ritva Bly** ja **Johanna Heikkilä**, varalle **Jyri Roihuvuo** ja **Veikko Halonen**. Hiippakuntapiispat ovat itseoikeutettuja jäseniä.

Asialistalla suuriakin asioita

Käsiteltävissä asioissa oli joitakin kauaskantoisia ja suuria asiakokonaisuuksia, kuten kirkon hallinnon kehitystyö, kirkollisen koulutuksen kehittäminen, kirkkomuseon investoinnit tai myös henkilöstöpolitiikan ja kirkon tulevien vuosien strategian eteenpäin vieminen. Henkilöstöpolitiikan osalta kokoukselle esitetyt linjaukset hyvästä johtamisesta, kirkosta oppivana ja kyvykkäänä organisaationa, työn osaamisen kehittämisestä ja palkitsemisesta otetaan käyttöön kirkon eri tasoilla. Kirkkomuseon suureen uu-

distamiseen ei myönnetty varoja, toisaalta kiirehdiittiin toimia, joilla museon avaaminen tulisi mahdolliseksi.

Kirkon strategiassa hitautta

Kirkollishallituksen vuoden 2010 alussa asettaman työryhmän tehtävänä oli seurata ja ohjata kirkon strategian toimeenpanoa seurakunnissa vuosina 2010–2015. Työryhmä totesi, että toisissa seurakunnissa strategiaa on käsitelty perusteellisesti, toisissa ei lainkaan. Seurakunnissa ei ole ohjeistusta kirkon strategiasta, ja hiippakuntatasolla ja kirkon keskushallinnossakaan kirkon strategiaa on käsitelty tuskin lainkaan.

Kirkollishallituksen mukaan strategian seurantatyöryhmän raportti sisältää hyvän kuvauksen tähänastisesta strategian toimeenpanosta, selkeät johtopäätökset strategian käyttöön otosta sekä konkreettiset ehdotukset työn tehostamisesta. Kirkollishallitus oli yhtynyt työryhmän esitykseen erillisen vastuuhenkilön nimeämisestä strategian toteuttamista varten. Toimeenpanoa seuraa erillinen kirkollishallituksen ni-

meämä työryhmä.

Kirkolliskokous hyväksyi strategian-seurantatyöryhmän loppuraportin ja päätti, että loppuraportin toimeenpano aloitetaan kirkon johdosta. Hiippakunnat veloitetaan järjestämään koulutus seurakunnille strategian toimeenpanosta.

Kirkko huolehtii koulutustoiminnastaan

Vuoden 2009 kirkolliskokous antoi kirkollishallituksen tehtäväksi perustaa työryhmän, joka tekee kirkon strategian mukaiset koulutuslinjaukset vuosille 2011–2015. Linjauksiin tuli sisältyä esitykset kirkon kannalta keskeisistä koulutuksen painotuksista ja siitä, mikä taho vastaa niiden järjestämisestä, kehittämisestä ja koordinoinnista. Esitykseen tuli myös selvittää, miten kirkon näkökulmasta koulutuksen laatua arvioidaan.

Kirkolliskokous korostaa, että kehittämistoiminnassa resurssit tulee käyttää siten, että ne palvelevat koko kirkon henkilöstöä tasapuolisesti. Kirkon koulutuksen lähtökohtana ovat kirkon omat tarpeet, jotka toteutetaan kirkon tai kirkon hyväksymien resurssien, ja tämä perustuu kirkon strategiassa määriteltyihin tehtäviin. Kirkko huolehtii oman koulutustoimintansa kehittämisestä ja laadunvarmistuksesta. Kokous painottaa koulutuksen yhteyttä työssä jaksamiseen. Kirkollishallitus toimii kirkon vastuutahona koulutustoiminnan suunnittelulle ja sen järjestämiselle.

Hallintoa halu keventää

Nykyisen hallintomallin ongelmana on, että kirkon hallinnon rakenteet ja käytännöt ovat raskaasti ylimitoitettuja. Paisunut hallinto johtaa henkiseen ja hengelliseen kriisiin, jossa kirkon perustehtävät jäävät toissijaisiksi. Kirkon strategian mukaan hyvä johtaminen, kestävä talous ja toimiva organisaatio turvaavat kirkon perustehtävän toteutumisen. Pohjan koko hallinnon kehittämistyölle muodostaa se, että kirkon voimavarat voidaan mahdollisimman hyvin käyttää aktiiviseen jumalanpalvelu-

selämään ja seurakuntatyöhön, ja siihen tarvitaan kevyt ja toimiva hallintorakenne, byrokratian vähentäminen ja kustannusten vähentäminen. Hallinnon uudistuksen taloudellisena tavoitteena on se, että seurakuntien tuloista nykyistä suurempi osa jää niiden omaan kirkolliseen toimintaan. Tavoitteena on keskusrahastomaksun vähittäinen laskeminen. Uuden hallintomallin mukainen kirkko on pieni mutta kasvava, ihmisläheinen ja toimiva, joustava sekä näkyvä että läpinäkyvä.

Kirkolliskokouksen mukaan lähtökohtana on kirkon identiteetin ja kirkkoon kuulumisen kannalta oleellisten, pyhäkköjen ympärillä toimivien paikallisyhteisöjen rooli unohtamatta kooltaan sopivia seurakuntia. Seurakuntien yhteistyön mahdollisuuksien ja muotojen vahvistaminen edelleen on tärkeää. Tämän rinnalla on pidettävä huoli kirkon tehtävästä ja läsnäolosta kullakin paikkakunnalla. Samalla voidaan kehittää hiip-

pakunnan roolia osana tätä kokonaisuutta pelkäämättä tarpeettomaksi havaittujen rakenteiden purkamista. Kirkon kokoon ja tarpeisiin nähden oikein mitoitettu hallinto tukee kirkon perustehtävän toteutumista lähellä seurakuntalaisia.

Toimintojen keskittäminen Kuopion palvelukeskukseen ei ratkaise kaikkia seurakuntien toiminnallishallinnollisia tarpeita. Palvelukeskuksen tarjoamien palveluiden kilpailukykyisyys on varmistettava esimerkiksi käyttämällä seurakunnissa olevaa asiantuntemusta, osaamista ja kapasiteettia.

Vuoden 2011 kirkolliskokouksessa arvioidaan, onko 1980-luvulla vireille pantu autokefaliahanke edelleen ajan-

kohtainen, ja siitä järjestetään vuoden 2011 aikana erillinen seminaari.

Keskushallintoa koskevien säädösten muuttamisen kirkolliskokous esittää käynnistettäväksi valmistelutyön pohjalta vuoden 2011 kirkolliskokouksessa.

Kirkkopäivät jatkuvat

Ortodoksiset kirkkopäivät päätettiin järjestää säännöllisesti viiden vuoden välein. Taloudellisen päävastuun niistä kantaa kirkko.

Seurakunnille sotien jälkeisellä jälleerakennuskaudella luovutetusta kirkollisen esineistön omistusoikeuden selvittämistä varten perustettiin työryhmä.

Seurakuntien ja luostareiden kiinteistöjen korjaukset tulee suunnitella usean vuoden aikajänteellä. Peruskorjausavustusten perustaksi seurakunnilta edellytetään ulkopuolisen asiantuntijan laatimaa kuntokartoitusta ja toimenpidesuunnitelmaa kustannusarvioineen. Tarvittaessa kirkon on osoitettava resurssit korjaussuunnitelmien laatimiseksi.

Ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvostolle kirkollishallitus nimittää julkaisutoiminnasta vastaavan henkilön. Julkaisutoimintaa toteutetaan taloudellisesti edullisimmilla tavoilla ja kaikki sopimukset kilpailutetaan. Liturgisia tekstejä ja nuotteja julkaitaan soveltuvin osin internetissä, jossa muutosten tekeminen on helppoa ja jakelu kustannustehokasta. Kirkkomusiikin toimittajan työtä jatketaan vuoden 2011 loppuun, jolloin myös arvioidaan jatko-työskentelyn tarve.

Avustuksiakin jaettiin

Avustuksia vuodelle 2011 saivat ONL 130.000 €, Valamon konservointilaitos 30.000 €, Valamon kansanopisto 71.000 €, Ortodoksinen Lähetys ry. 40.000 €, Ortaid ry. 40.000 €, PSHV 45.000 € (johon sisältyy Aamun Koitto -lehden avustus 15.000 €) ja 7.000 € Ortodoksiselle Opiskelijaliitolle.

■ **Kari M. Rantilä**

UUSI VAIHE

Venäjän kirkon ja valtion suhteissa

Moskovan patriarkaatin ulkoasiainosaston johtaja, metropoliitta **Hilarion** sanoo, että Venäjän kirkon ja valtion suhteita halutaan nyt tiivistää.

Vuonna 2010 tuli täyteen 20 vuotta siitä, kun Venäjällä tuli voimaan ensimmäistä kertaa laki uskonnonvapaudesta, kun korkein neuvosto lokakuun 25. päivä hyväksyi uskonnonvapauslain. Vaikka laissa oli muutama merkittävä puute, se antoi kuitenkin kirkolle mahdollisuuden rakentaa suhteensa valtioon. Tuohon päivään asti, aina kirkon ja valtion sekä koulun ja kirkon erottamisesta vuoden 1918 tammikuusta alkaen, valtio taisteli kirkon kanssa eri tavoin pidättäessään uskovalta heidän oikeuksiaan. Kirkkoon kohdistuneet vainot huipentuivat vuosina 1929–1930, 1937–1938 ja 1960–1971. Ensimmäiset merkit normaaleimmista suhteista ilmaantuivat vasta 1983, jolloin tehtiin päätös Pyhän Danielin luostarin luovuttamisesta kirkolle, jonne rakennettiin patriarkan virallinen residenssi ja jonne myös muutti kirkon ulkoasiainosasto. Jo Venäjän kirkon tuhatvuotisjuhlien valmistelujen aikana tuli selväksi, ettei valtio enää kyennyt kirkkoa painostamaan, jota se oli harjoittanut kirkkoa kohtaan menneet seitsemän vuosikymmentä. Vuosina 1990–1991 lopetettiin uskontoasioiden neuvostot, jotka olivat halvaannuttaneet kirkon lähestyttävää vuosien ajan.

Uuden alun alkaminen

Ensimmäiset vuodet kirkon ja valtioiden suhteiden kehittämisessä olivat hyvin vaikeita. Jotkut virkamiehet, jotka kääntyivät nopeasti kommunisteista ”demokraateiksi”, yrittivät haitata Venäjän kirkon työtä suosimalla uuden alun saaneita muita uskonnollisia yhteisöjä. Koko

● Metropoliitta Hilarion

maa pursusi lukuisia lahkoja ja amerikkalaisia saarnamiehiä, joilla vuoden 1990 lain mukaan oli samat oikeudet kuin perinteisillä uskonnoilla Venäjällä. Kirkot, jotka kuuluivat Venäjän ortodoksiseseen kirkkoon ennen vuoden 1917 vallankumousta, joutuivat toisinaan vuosina 1991–1992 skismaattisten tahojen hallintaan. Tosiasia on, että valtion viranomaiset pidättyivät systemaattisesta yhteistyöstä uskonnollisten tahojen kanssa. Moni poliitikko tai valtion edustaja 1990-luvun alussa ei ymmärtänyt tai aliarvioi kirkon roolin yhteiskunnan ja valtion elämässä. Kirkon uudelleen syntyminen kohtasi alussa huomattavia vaikeuksia.

Kirkon yhteiskunnallinen rooli kävi selväksi 1993, kun venäläinen yhteiskunta löysi itsensä sisällissodan partaalta. Vain kirkolla oli riittävästi auktoriteettia hillitä tilannetta ja saada taistelevat osapuolet neuvottelupöytään.

Vuonna 1994 perustettiin hallituk-

sen alainen uskontoasiain komissio ja vuonna 1995 presidentin alainen uskonnollisten yhteisöjen yhteistyöneuvosto. Siten kirkon ja valtion yhteistyö vakiintui vähitellen asialliselle pohjalle.

Keskivaiheilla 1990-lukua käytiin Venäjällä yhteiskunnallisesti vakavia keskusteluja uudesta omantunnonvapautta koskevasta laista. Kun laki vuonna 1997 tuli voimaan, se merkitsi monella tapaa kompromissia kirkon ja valtion välillä. Sen esipuheessa vakuutetaan, että valtiovalta tunnustaa ”ortodoksisuuden erityisaseman” Venäjän historiassa, kehityksessä ja kulttuurissa. Vaikka esipuheella ei ole lainvoimaa, niin se, että Venäjän valtio tunnustaa ortodoksisuuden erityisyyden ja tunnustaa kunnioittavansa maan perinteisiä uskontoja, on kirkolle tärkeää. Se on erityisen tärkeää sitä taustaa vasten, pitäisikö kristinusko mainita Euroopan unionin perustuslaissa.

Vuoden 1997 laissa on joukko puutteita ja heikkouksia. Se ei takaa suojaa perinteisille uskonnollisille arvoille, eikä se tarjoa mekanismeja kirkon osallistumiselle uskontokasvatukseen, sosiaaliseen toimintaan jne. Lisäksi siitä puuttuu artikkeli, joka antaisi papistolle oikeuden lykätä armeijaan menemistä.

Kirkon ohjeistukset

Venäjän ortodoksinen kirkko hyväksyi juhluvuoden 2000 piispainkokouksessaan kirkon sosiaalisen toiminnan periaatteet, joissa kerrotaan selvästi kirkon suhteista valtioon.

Kirkko ei yritä sulautua valtioon, eikä se sekaannu julkiseen hallintoon tai vallankäyttöön. Samalla kuitenkin kirk-

ko toivoo, että ortodoksisten uskovien (joita on väestöstä ainakin 80 prosenttia) edut valtiovalta ottaa huomioon.

Kirkko on lojaali valtiolle tiettyyn rajaan asti. Kirkon sosiaalisessa ohjeistossa sanotaan suoraan, että ”kirkko pysyy lojaalina valtiovallalle, mutta kaiken lojaalisuuden ylittää Jumalan käsky toteuttaa (kirkon) pelastustehtävää jokaisessa tilanteessa ja kaikissa olosuhteissa.” Kirkko voi kehottaa uskovia olemaan tottelematta valtion viranomaisia, jos he selkeästi vaativat tekemään syntiä. Onneksi Venäjällä on oltu toistaiseksi kaukana tällaisesta tilanteesta. Sosiaalinen ohjeisto viittaa kirkon ja valtion yhteistyöhön erilaisilla sosiaalisen elämän alueilla ja hahmottaa erityisiä aiheita tälle yhteistyölle. Niihin kuuluvat moraalisen säilyminen yhteiskunnassa, henkinen, kulttuurinen, eettinen ja isänmaallinen koulutus ja niihin kasvattaminen, hyväntekeväisyys, yhteisten sosiaalisten avustushjelmien suunnittelu, huolehtiminen armeijan ja lain täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten uskonnollisesta ja moraalista kasvatuksesta, rikosten ehkäisevään toimintaan osallistuminen, vankilatyö sekä sellaisten uskonnollisiksi tekeytyvien rakenteiden vastustaminen, jotka muodostavat uhan niin yksityisille ihmisille kuin yhteiskunnallekin.

Uskonnonopetuksen ongelma

Nykyään kirkon ja valtion suhteet kehittyvät moniin suuntiin. Nuorten kasvatuksessa meille on kerääntynyt huomattava kokemus kirkon ja valtion yhteistyöstä, vaikka siinä onkin vielä monia ongelmia. Aina 1990-luvun alusta alkaen ortodoksista kulttuuria on yleisesti opetettu varsin laajasti joillakin seuduilla ja kouluissa. Se on ehdottomasti vapaaehtoista ja lukujärjestyksen ulkopuolella tapahtuvaa opetusta. Tämän kokeilun tarkastelu on osoittanut, että oppiaineena se auttaa koululaisia kasvamaan moraalisesti, estää etnisiä riitoja sekä nostaa heidän kasvatuksellista tasoaan. Opetusministeriön yritys vuonna 2002 laajentaa tätä kokeilua koko maahan aiheutti voimakasta vastustusta joidenkin yhteiskunnallisten voimien taholta, jotka väittivät sen merkitsevän kasvatuksen klerikalisaatiota eli pappisvaltaa. Tuloksena oli, että tähän liittyvä korjaus lakiin

tehtiin vuonna 2008, ja se teki ortodoksisen kulttuurin perustason opettamisen julkisissa kouluissa jokseenkin vaikeaksi. Patriarkka **Kirill** ja perinteisten uskontokuntien johtajat lähettivät heinäkuussa 2009 kirjeen presidentti **Medvedeville** pyytäen häntä ”auttamaan siinä, että historian ja kulttuurin opetukseen sisällytettäisiin kurssi perinteisistä uskonnoista – ortodoksisuudesta, islamista, buddhalaisuudesta ja juutalaisuudesta perustason akateemisina oppiaineina, jotka vanhemmat voivat valita lapsilleen.” Presidentti kannatti tätä esitystä. Tällä hetkellä monella suunnalla on menossa kokeilu, jossa ortodoksista kulttuuria opetetaan kouluaineena uudessa opetussuunnitelman osassa nimeltään ”uskonnollinen ja eettinen kulttuuri”, ja koululaisille tarjotaan kurssia joko yhdestä perinteisestä uskonnosta tai sekulaarista etiikasta.

Takavarikoidusta omaisuudesta

Kirkon omaisuuden suhteen tilanteessa ei ole tapahtunut suurta muutosta neuvostohallinnon päättymisen jälkeen. Useimmat luostareista ja kirkoista, lukuun ottamatta niitä, jotka on rakennettu viimeksi kuluneiden kahdenkymmenen vuoden aikana, omistaa valtio. Samoin asian laita on ikonien ja muun kirkollisen antiikkiesineistön osalta, jotka vietiin kirkoista bolševikkikampanjojen aikana, kun kirkolta takavarikoitiin sen arvoesineistö. Hiljattain kuitenkin eteni lakiehdotus uskonnolliseen käyttöön tarkoitettua omaisuuden siirtämisestä uskonnollisille yhteisöille. Mutta ilman ehtoja kirkon ennen vallankumousta takavarikoitua irtainta tai kiinteää omaisuutta ei haluta luovuttaa. Toisin sanoen mitään hyvitystä ei ole tiedossa. Kuitenkin kirkko on sitä mieltä, että sen neuvostovallan aikana takavarikoitu irtain tai kiinteä omaisuus tulisi palauttaa ilman korvausta, ei lunastamisen tai vuokraamisen avulla, niin kuin nykyinen laki sitä edellyttää.

Venäjän lainsäädäntö takaa merkittäviä veroetuja uskonnollisille organisaatioille. Ne ovat vapaita maaverosta uskonnollisten rakennustensa alla, mutta tätä ei sovelleta muihin kirkon käyttämiin tai omistamiin maa-alueisiin. Uusi lainsäädäntö ei anna uskonnollisille yhteisöille oikeutta rajoittamattomaan ja

vapaaseen maankäyttöön, niin kuin oli laita ennen. Valtio tarjoaa kirkolle mahdollisuuden lunastaa tai vuokrata käyttämänsä maat, mutta kirkko pitää sitä epärealistisena vaatimuksena, koska neuvostovalta takavarikoi mielivaltaisesti kirkon maat, ja siksi ei ole oikein maksaa niistä markkinahintaa.

Sotilassielunhoito

Kirkon ja valtion yhteistyössä armeijan piirissä on nykyään suuria puutteita. Moraalisten ja hengellisten auktoriteettien, jotka voisivat hoitaa sotilaspappien tehtäviä, puuttuminen armeijan yksiköiden piiristä on johtanut tänä päivänä moniin vakaviin tilanteisiin armeijan joukko-osastoissa. Tietoisina epäonnistumisestaan ratkaista ongelmiaan sotilasjohtajat ovat lähestyneet perinteisiä uskonnollisia organisaatioita, ensi sijassa ortodoksista kirkkoa, johon ainakin 70 % armeijan väestä kuuluu. Tänä vuonna on astunut voimaan uusi laki, jossa kirkon papisto, kuten myös mullat ja rabbit, otetaan kokoaikaiseen palkkatyöhön armeijan yksiköiden henkilökuntaan ja sen päällystön avuksi kasvatustyössä. Toistaiseksi tämä kokeilu on ollut käytössä Pohjois-Kaukasuksella, mutta vuodesta 2011 alkaen se laajenee kaikkiin armeijan yksiköihin. Tämä asettaa kirkolle suuren tehtävän kouluttaa lukuisia joukko uutta sotilaspapistoa.

Nihkeää viranomaistoimintaa

Suurta huomiota on kiinnitetty sosiaaliseen työhön, kuten syrjäytyneiden ja nuorten äitien auttamiseen, syntymättömien lasten oikeuksien suojaamiseen, ilman vanhempiaan kasvavien lasten auttamiseen jne. Me pyydämme valtiovaltaa auttamaan kirkkoa sen sosiaalisessa hyväntekeväisyystyössä. Monissa tapauksissa kirkko saa tätä apua, vaikkakin jotkut viranomaiset yhä uskovat, että jos Venäjä on sekulaari valtio, myös kirkon palvelutytön sen puitteissa tulisi rajoittaa kirkkoihin ja niiden ympärillä olevaan aitaan. Viime vuosina jotkut viranomaiset, yrittäessään suojella sitä, minkä he ymmärtävät hyvin tyypillisellä tavalla ”lastenoikeuksiksi”, ovat yrittäneet sulkea lasten orpokoteja sillä tekosyyllä, ettei niillä ole riittävästi taloudellisia varoja. He pyrkivät unohtamaan, että ensin-

näkin lapset tarvitsevat jatkuvaa rak-
kautta, hyvänä pitämistä ja huolenpitoa
– sellaista, mitä on vaikea odottaa valtio-
omisteisilta orpokodeilta ja vähiten niiden
virkaillijoilta, ja toiseksi, valtion tulli-
si antaa taloudellista tukea orpokodeille,
joiden on itse löydettävä keinot toimeen-
tulonsa hankkimiseen, vaikka niiden
kantama taakka kuuluisi itse asiassa val-
tion tehtäviin.

Tällä hetkellä kirkko suorittaa laajaa
avustustyötä auttaessaan köyhiä. Tähän
liittyen kirkko suuntasi huomattavia
summia niille, jotka joutuivat kärsimään
menneen kesän metsäpaloista. Merki-
tykseltään pieni ei myöskään ole se hen-
gellinen tuki, jota papisto antaa vaikeuk-
sissa oleville tai yllättävään ahdinkoon
joutuneille. Näihin liittyen kirkko toimii
yhteistyössä valtiovallan kanssa, vaikka
yhteistyö onkin vielä riittämätöntä.

Suhteiden uusi perusta

Venäjän valtio poikkeaa joistakin Euroo-
pan valtioista siinä, ettei se pidä tehtävään
sekularisoida julkista tietoisuutta

ja pakottaa kirkkoa askartelemaan vain
yksityisten ihmisten parissa. Valtiojohto
tunnustaa sen tärkeän roolin, joka orto-
doksaisuudella on venäläisen yhteiskun-
nan muovautumisessa ja ihmisten elä-
mässä, ja he myös osallistuvat henkilö-
kohtaisesti kirkon toimintaan ja tukevat
sitä.

Kuitenkin kirkon ja valtion yhteistyö
nykypäivän Venäjällä on hajanaista ja
epäsystemaattista. Valtion ja kirkon suh-
teista puuttuu yhä selvä toimintamalli.
Samalla tavoin kuin 1990-luvulla, niin
nykyäänkin kirkon ja valtion suhteet
ovat jatkuvasti sopimusluonteisia ja riip-
puvaisia sopimusten olemassaolosta kir-
kollisten rakenteiden ja tiettyjen hallin-
non tahojen ja instituutioiden välillä.
Mutta enää kirkko ei tule toimeen vain
sopimukseen perustuvien suhteiden avul-
la tai hyvien tarkoitusten, keskinäisten
myönnytysten ja pieniin askeliin perus-
tuvan lähentymisen avulla – kaikki nämä
ovat subjektiivisia ja siksi aikaan si-
dottuja ja muuttuvia. Näyttää siltä, että
kirkon ja valtion on nyt aika perustaa
suhteensa lujalle, viralliselle ja normaali-
lille pohjalle. Tällä lainmukaisella perus-

talla kirkon ja viranomaisten kumppa-
nuussuhteet voivat kehittyä hyödyttä-
mään koko yhteiskuntaa, ilman että jon-
kun tietyn viranomaisen henkilökohtai-
set mielipiteet pääsisivät vaikuttamaan
kirkon ja valtion yhteisten asioiden hoi-
toon. Käytännössä tapahtuu usein niin,
kun jokin hiippakunta, luostari, seura-
kunta tai kirkon instituutio onnistuu
luomaan hyvät ja toimivat suhteet alue-
tai paikallishallinnon kanssa ja pääse-
mään yhteistyösopimukseen niiden
kanssa, että uusien johtajien ottaessa
edellisten paikan nämä uudet toisinaan
suhtautuvat huomattavasti viileämmin
saavutettuun yhteistyöhön.

Venäjän kirkon johtaja, patriarkka
Kirill, tahtookin nyt kohottaa kirkon ja
valtion suhteet uudelle tasolle. Kirkko
haluaa siirtyä pelkästä kumppanuudesta
tietyillä sosiaalisilla aloilla systemaatti-
seen yhteistyöhön valtiovallan kanssa
koko venäläisen yhteiskunnan hyödyksi.

Metropoliitta Hilarion

Esitelmä katolis-ortodoksisen
foorumin kokouksessa Rhodoksella
19.10.2010. Suomennos Kari M. Rantila

Hyvän joulun aareita.

33,20

Serafim Seppälä
Kauneus
Jumalan kieli
Munkki Serafim haastaa
ajattelemaan kauneuden
merkitystä elämän ja
olemassaolon keskeisenä
voimana.

KIRJAPAJA

Joulun kynttilät
Kotimaiset, korkealaatuiset Juhava-kynttilät
Käsityönä tehdyt kynttilät palavat puhtaasti ja
turvallisesti kirkkaalla liekillä. Korkealaatuinen
kirkkokynttilä on paras valinta myös kotiin.

JUHAVA

kotimaakauppa.fi

KAIKKEA MAAN JA TAIVAAN VÄLILTÄ.

30,-

Kirkon Ulkomaanapu

Joulukortit Mauritiukselta

Upeat, käsinpainetut Mauritiukselta, Itä-Afrikasta.
Pakkauksessa on kymmenen Reilun kaupan korttia
kuorineen.

27,90

Nunna Kristoduli
Sydämen kaipuu
Hengellinen kasvu
ja kilvoitus

Nunna Kristoduli pohtii
hengellistä kasvua ja kilvoit-
tusta, osoittaa rukouksen
eheyttävän voiman ja kuvai-
lee ikonimaalarin roolia
pyhän tehtävän täyttäjänä.

Minerva

Ortodoksinen näkökulma moraalihaasteisiin

Ajankohtaisen kakkosen lokakuisen teemaillen jälkeen alkanut moraalikeskustelu sai aikaan kirkosta eroamisen aallon luterilaisessa kirkossa. Ortodoksinen kirkkomme ei ole joutunut kysymyksessä luterilaisten tavoin myrskyn silmään, vaikka eräät kirkkomme papiston jäsenistä ovatkin ottaneet kysymykseen kantaa.

Olen saanut näitä rivejä kirjoittaessani käteeni tuoreen raportin moraalikysymyksiä käsitelleestä konferenssista, joka järjestettiin marraskuussa Moskovassa. Konferenssiin osallistui asiantuntijoita sekä kaikista ortodoksisista paikalliskirkoista että muista kristillisistä kirkoista ja tiedemaailmasta. Käsitystä nykyisyyden kristilliseen moraliin tai avioliittoihanteisiin tuomista haasteista käsiteltiin Moskovassa konferenssissa laajasti 70 alustuksessa.

Konferenssin avanneen Moskovan patriarkan **Kirillin** mukaan kristillisen moraalin keskeinen haaste ei ole siinä, että se pystyy ainoastaan erittelemään ja luettelemaan kaikki uhat, vaan kyvyssä pystyä analysoimaan ja vastaamaan niihin. Patriarkka myös toivoi eettisten kysymysten käsittelyyn laajaa panortodoksista ja ekumeenista yhteistyötä.

Erityisen kiinnostavan puheenvuoron kokouksessa piti Serbian ortodoksinen kirkon piispa **Afanasije** (Jevtic). Arvostettuna kirkkoisien ja kirkon opin tuntijana tunnettu Afanasije korosti, miten ortodoksinen kirkon eettinen opetus ei ole kokoelma sääntöjä vaan kirkon dogmaattisen ja liturgisen tradition siirtämistä arkipäivään. Kirkon toimintaa ei ohjaa puoleen tai valtion tapaan ideologia tai laki vaan elävä mysteeri Jumalan tulemisesta ihmiseksi.

Mitä merkitsee, että Jumala haluaa jakaa itsensä ihmisen kanssa?

Piispa Afanasije vastasi lainaamalla kirkkoisä **Gregorios Palamasta**, jonka mukaan koko ihmiskunnan historia kulminoituu ihmisen palavaan haluun jakaa saatu jumalallinen rakkaus luomakunnan kanssa.

Ortodoksinen avioliittokäsitys on osa tätä mysteeriä. Miehen ja naisen välinen avioliitto on ainutkertainen, mutta ei ainoa tie jumalallistumiseen.

Meillä Suomessa kirkkoa koskevien eettisten linjausten tekeminen kuuluu piispainkokoukselle, jonka on pohdittava asioita, ei vain kotimaisen keskustelun kaikuja vaan myös ortodoksinen kirkkojen yhteisiä linjauksia kuullen. Kuten Moskovan kokouksessa tuotiin viisaasti esille, ortodoksisella kirkolla ei ole ollut toistaiseksi jäsentynyttä tapaa määrittellä dogmaattisen ja ekklesiologisen ajattelun suhteita eettisiin periaatteisiin. Voimme toivoa, että olemme nyt saamassa alun tälle analyysille.

Varovaisuutta eettisiin linjauksiin

Papistomme on syytä olla eettisissä linjauksissaan varovainen. On korostettava edellä mainittuja kirkon teologien linjauksia ja olla menemästä mukaan keskusteluun vain suomalaisen median ehdoilla.

Arkkipiispana annan niin muille esipaimenille kuin muullekin papistolle ohjeen, että he kirkon eettisten kysymysten käsittelyssä keskittyisivät ulkopuolisen maailman tarkkailun ohella oman toimintansa kriittiseen havainnointiin.

■ Arkkipiispa **LEO**

TOIVOA KARJALAAN

Joulupaastokeräyksellä toivon tekoja Venäjän Karjalan diakoniatyön hyväksi 15.11.–31.12.2010.

Ortaidin, Ortodoksinen Lähetysten, Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan (PSHV), Ortodoksinen Nuorten Liiton (ONL) ja Ortodoksinen Opiskelijaliiton (OOL) joulupaastokeräyksellä tuetaan syrjäytymisuhan alla olevien lasten ja nuorten elämää sekä diakoniatyötä Venäjän Karjalassa.

Lahjoita toivoa Karjalan lapsille 15.11.–31.12.2010.

Keräystili: OP 548005-223308. Viite: 12043

Lisätietoja: www.kirkkotoimii.fi/ortaid

 Suomen Pipliaseura

AVAA JOULU

www.avaajoulu.fi

800018-55783

SAMPO
viestiin 6749

Avaa joulu Intiassa
kuuntele joulun kertomus

OKU805A

Suomen Pipliaseura | puh 010 838 6500 | www.bible.fi |

Ompellemme kirkkotekstiilejä sekä liturgisia asusteita mittatilaustyönä.
p. 0400 998 883

HEILLE OLI SIJAA MAJATALOSSA

ÄITI KSENIA

● Egyptiläinen isoäiti Evelyn Fadayel sai turvaa maastakarkotuksen uhatessa Lintulan luostarista. Evelyniä tapaamassa Jerusalemin patriarkka Teofilos, mukana myös arkkipiispa Leo ja Evelynin poika Maher.

Onko joulun Lintulassa tänä vuonna erilainen kuin aikaisemmin? Meidän rakkaat vakiolukijamme ovat poissa. Metropolilta **Johannes** on ollut jouluvieraamme vuosia, samoin kuin isä **Feodor Iltola**. Tässä on meillä nyt suuri muutos. Metropolilta osti jo lentoliput ja tiedusteli taas kerran, tuoko hän panujauhettua vai suodatinkahvia. Ei tullut kumpaakaan. Oli pian edessä hautajaiset. Ja heti kohta perään toiset, isä Feodorin. Kaikki tapahtui uskomattoman nopeasti...

Olimme helpottuneita, kun isä **Viktor Porokara** ja maatushka **Tamara** ilmoittivat tulevansa meille jouluksi. Tämä on paras joululahjamme.

Jerusalemin Theofilos

On palattava vielä menneeseen kuumaan kesään ja harvinaisiin vieraisiin. Jerusalemin patriarkan **Theofiloksen** vierailu jätti lähtemättömät jäljet mie-

liimme. Niin sydämellinen ja uutta intoa antava korkea hierarkki. Hän ihaili luontoamme ja pientä kukkamattoa, jolla otimme vieraat vastaan. Hän tunsikin olevansa Edenin puutarhassa.

Isoäiti Eveline

Olemme joutuneet myös keskelle 65-vuotiaan isoäidin, egyptiläisen **Eveline Fadayelin** epäoikeudenmukaista kohtelua. Hänet oli määrätty poistumaan maasta viimeistään 13. päivä kesäkuuta. Maahanmuuttovirasto hylkäsi hänen oleskelulupaikkahakemuksensa ulkomaalaislain nojalla.

Hän muutti Suomeen miehensä kuoleman jälkeen. Hänen kolme poikaansa ovat olleet Suomessa jo 20 vuotta, ja heillä on suomalaiset vaimot, perheet ja lapsia. Kaikki puhuvat suomea ja ovat suomen kansalaisia. Egyptissä ei ole ketään häntä hoitamassa. Koko perhe, appi, vaimot ja lapset ovat vierailleet täällä Lintulassa, ja on ollut sydämellistä

katsoa, miten aikuiset pojat huolehtivat äidistään, piikittävät insuliinia ja antavat lääkkeitä. Suomesta ei löydy tällaista lämmintä ja rakastavaa huolenpitoa äitiä ja isoäitiä kohtaan.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on jatkanut isoäidin käännetyksieltoa, ja toistaiseksi häntä ei käännetytetä Suomesta.

Evelinelle on tehty sydämen ohitusleikkaus Kuopiossa, ja sen jälkeen hän on toipunut Joensuun keskussairaalaan ja jonkin aikaa Lintulassa. Nyt hänellä on Joensuussa todettu vakava sairaus, ja tuskin häntä enää voi määrätä raahattavaksi Aleksandriaan. Ihan sydäntä kouristaa, kun ajattelenkin.

Helsingin Sanomissa oli sunnuntaina kirjoitus ylikomisario **Thomas Elf-grenistä**, jolla on kuusi ottopoikaa Ruandasta. Komisario sanoo, että Euroopan Unionin ulkopuolelta tulleiden Suomen kansalaisen isoäitien käännetykspäätökset ovat saaneet hänet voimaan pahoin. Mummolaille peukalonsa alas pistäneiltä poliitikoilta voi kysyä, miten heidän käsiinsä voi uskoa isoja asioita, kun selkäranka taipuu perusteettomasta pelottelusta.

Siinain hehkua

Äiti Kristoduli oli pyhiinvaelluksella Siinailla. On hyvä, että hänellä on kännykkä siellä erämaassa ja vielä toimiva. Viestissä luki: ”Mahtava kokemus nousta vuorelle. Aurinko oli vain hetken näkyvillä. Jaksoimme kävellä hyvin, meno 4,5 tuntia, paluu 2,5 tuntia.” Toisessa viestissä kerrotaan, miten ryhmä luki kiitosakatistoksen ”Kunnia Jumalalle kaikesta” mahtavilla kallioilla luostaria vastapäätä. Tosi vaikuttavaa! Tällaiset muistamiset ilahduttavat meitä lumen ja loskan keskellä.

Kaikille lukijoillemme hyvää joulu mieltä! Kiitos kaikesta muistamisesta kuluneena vuonna. Muistakaa rukoilla sairastavan Evelinen puolesta – ja myös meidän Lintulan sisarten puolesta.

■ Igumenia **Marina**

Kirkossa tilaa homoseksuaaleille

Metropoliitta **Ambrosiuksen** mielestä myös homoseksuaalista elämäntapaa tulee arvostaa. Hän puhui YLE:n A-tuubi-ohjelmassa 20. lokakuuta ortodoksisen kirkon suhtautumisesta homoseksuaalisuuteen.

Ambrosius ei pidä ongelmana julkisesti homoksi tunnustautuvan vihkimistä papiksi. Kirkko ei kysele ihmisten seksuaalista suuntautumista, jos he haluavat tulla kirkon palvelukseen.

– Ymmärrämme sen, että tämän päivän maailmassa ihmisillä on erilaisia näkökulmia elämänarvoihin ja myös ihmisyyden syviin peruskysymyksiin, johon myös seksuaalisuus liittyy. Ja kirkossa pitäisi olla tilaa ja ihmisarvoista elämää jokaiselle ihmiselle, hän sanoo.

Homopapin ei metropoliitan mielestä pitäisi saada osakseen syrjintää kirkossa, ja hän kertoo ymmärtäneensä, ettei näin tapahdukaan. Silti näitä kaikille kirkkoille herkkiä kysymyksiä on hyvä pohtia yhdessä.

Kodinsiunaamisrukous

Ambrosius viittaa kodinsiunaamisen rukoukseen, kun hän pohtii, saako ortodoksinen pappi halutessaan siunata homopariskunnan.

– Mitä sitten tulee parisuhteitten siunaamiseen, meidän kirkossamme on kodinsiunaamisperinne, ja kyllä jokainen pappi siunaa kodin aina, kun sitä pyydetään, oli kotona sitten heteropari tai homopari tai sitten yksittäisiä ihmisiä tai ihmisiä, jotka ovat avoliitossa.

Homopariskunnan avioliiton siunaamisesta Ambrosius sanoo, ettei siitä päättäminen kuulu ortodoksisessa kirkossa yhdelle papille tai piispalle, mutta jos sellainen tulee aikanaan ajankohtaiseksi, niin siitä keskustellaan Suomen kirkossa yhteisesti ja myös ortodoksisen kirkkojen kesken.

Kirkko ei ole moraalipoliisi

Metropoliitta suhtautuu homoseksuaalisuuden pitämiseen syntinä torjuvasti ja sanoo, ettei kirkko ole mikään moraalipoliisi. Hän myös toteaa, että usein ne, jotka leimaavat homoseksuaalisuuden synniksi, siteeraavat vain jotakin yksittäistä raamatunkohtaa. Raamattu on ortodoksisessa perinteessä nimenomaan kirkon kirja, eikä sieltä voi irrottaa yksittäisiä raamatunlauseita erilleen kokonaisuudesta. Homous kuuluu Jumalan luomistyöhön.

– Homoseksuaalisuus on tämän ajan tärkeä kysymys, ja silloin jokaisen ihmisen, riippumatta hänen omasta orientaatiostaan, täytyy oppia kunnioittamaan myös Jumalan luomistyön moninaisuutta. Kirkon tehtävä on antaa ihmisille toivoa ja luottamusta ja rakkautta tulevaisuuteen ja myös olla mukana ihmisten iloissa ja murheissa.

Homoparien avioliiton mahdollista kirkollista siunaamista tulevaisuudessa Ambrosius ei halua arvioida, koska kysymys on kulttuurissamme kipeä, mutta ilmaisee valmiutensa keskustella asiasta millä tahansa foorumilla. ■

Hiljenny jouluun 23.-26.12.2010

**Majoitus 3 vrk alk. 234 eur/hlö/h2
huoneistossa 324 eur/hlö**

Kulttuuriohjelmaa ja ohjattua ulkoilua
Palveluksia Pyhän Viisauden kappelissa

Kulttuurikeskus Sofia Kallvikintie 28, Helsinki www.kulttuurikeskussofia.fi
reception@kulttuurikeskussofia.fi tai 010 277 900

MuK, TM **Jaakko Olkinuora**
on bysanttilaisen musiikin opettaja.

Veisut kirkon opetuksen jakajina

Syksyn aikana maatamme on erityisesti tiedotusvälineiden kautta kuohuttanut kiivas keskustelu valtionkirkkojen asemasta ja kirkkojen dogmaattisesta ja eettisestä opetuksesta. Monet uskonveljet ja -sisaret ovat minulle esittäneet epä tietoisuutensa siitä, miten ortodoksinen kirkko milloin mistäkin asiasta opettaa.

Vanhoina aikoina, kun kirjoja ei taloudellisista syistä ollut vielä yleisesti saatavilla, tärkein kirkon opetuksen väline oli *hymnografia* eli veisurunous. Homiliat eli kirkkoisien puheet toimivat usein varsin paikallisesti, kun taas samoja hymnejä käytetään ympäri maailmaa ortodoksisissa kirkkoissa.

Hymnografisen tradition aloittivat kirkkomme itäisillä alueilla, erityisesti Antiokian seudulla, harhaoppiset julistaakseen omaa propagandaansa. Tähän ortodoksinen kirkko vastasi omilla veisuillaan, jotka julistavat puhdasta, ortodoksisesta uskoa. Ne on siis ladattu täyteen kirkon teologista ja dogmaattista opetusta – erityisesti sellaista ”suullista” traditiota, joka ei ole löytänyt tietään kanoneihin tai Raamattuun.

Oma väitöskirjani käsittelee Jumalansynnyttäjän temppeleihin tuomisen juhlan (21.11.) hymnografiaa. Tämä juhla on hyvä esimerkki kirkon opetuksen tärkeänä kuuluvasta tapahtumasta, johon liittyvää dogmatiikkaa ei lukija löydä Raamattua tai kanonikokoelmia selaamalla. Juhlan hymnografia perustuu apokryfiseen Jaakobin protoevankeliumiin, joka ei kuulu Uuteen testamenttiin. Niinpä tärkein juhlaan liittyvän teologian välittämisen media on ollut hymnografia.

Kirkkoveisut kertovat kirkon historiallisista tapahtumista. Ne avaavat näkökulmia myös kirkon etiikkaan ja ovat toisinaan uskovan suulla esitetyjä rukouksia Luojan puoleen. Eettisistä opetuksista hyviä esimerkkejä ovat paastostikiirat, joissa kuvataan todellisen paaston luonnetta. Hymnografia myös tulkitsee kirkon teologiaa ja toisinaan selittää kirkon dogmaattista ilmaisua. Esimerkiksi kolminaisuustroparit, joissa analysoidaan kirkolliskokousten laatimia kolminaisuusdogmia eri sanoin ja vertauskuvoin, auttavat uskovaan käsittämään paremmin Kolminaisuuden luonteen. Samoin Jumalansynnyttäjän tropareissa ja stikiirroissa, joita usein liitetään veisurypäiden loppuun, julistetaan Marian asemaa kirkon pelastushistoriassa Kristuksen inkarnaation osana.

Veisujen tärkeää antia ovat myös allegoriset – vertauskuvalliset – ja typologiset – kahden tapahtuman tai ilmiön, yleensä Uuden ja Vanhan testamentin yhteyttä korostavat – ilmaisut. Lähestyvän joulujuhlan teksteissä niitä on runsaasti. Esimerkiksi jouluaaton aamupalveluksen kanonin 5. veisussa annetaan allegorinen merkitys itämaisen tietäjien kantamille lahjoille: ”Mirhan kautta he kuvaavat kuolevaisuuttasi, kulan kautta kuninkaallista valtaasi ja suitsukkeen kautta kaiken voittavaa jumaluuttasi.” Toisaalta taas aatonaaton aamupalveluksen kanonin 9. veisussa lauletaan: ”Betlehem aukaisee Eedenin ja sinusta, oi Jumalansynnyttäjä, ihmeellisesti lihaan tullut saapuu luomaan uudelleen Aadamin.”

Suomen seurakunnissa on valitettavaa, että jumalanpalveluksia lyhennetään erityisesti stikiiroiden ja muiden vaihtuvien tekstien osalta runsaasti. Näiden tekstien kuulumattomuus lienee myös yksi siihen, miksi kirkon opetus edelleen jää usein vieraaksi myös jumalanpalveluksiin usein osallistuville uskovoille. Onneksi kuitenkin liturginen tekstistö on helposti saatavilla esimerkiksi ortodoksi.net-sivustolla.

Toivokaamme siis, että joulunajan palveluksissa tarjottaisiin uskovien kuultavaksi myös kirkkomme rikas hymnografinen traditio. Rauhallista joulupaaston ja Kristuksen syntymäjuhlan aikaa kaikille Analogin lukijoille!

■ **Jaakko Olkinuora**

KUVAT: TEA ÄVALL

Pyhissä Pietarissa

Ryhmä ikonimaalauksen harrastajia Tampereen, Turun, Lahden, Haminan ja Helsingin seurakunnista pyhiinvaelsivat Pietariin 7.-10. lokakuuta.

Matkalle lähdettiin aikaisin torstaiaamuna Porista. Meitä lähti matkalle ikonimaalauksesta innostuneita **Antti Narmalan** oppilaita ympäri Suomea. Vaikka väsymys painoi vielä silmiämme, iloisuus ja innostuneisuus matkasta olivat päällimmäisiä tuntemuksiamme. Raumalta, Helsingistä, Lahdesta ja Kouvolasta kyytiimme nousi lisää matkalaisia. Matkanjohtajina toimivat Antti Narmala, **Mari Walldén** ja isä **Heikki Huttunen**, joka vastasi myös matkamme hengellisestä ohjauksesta. Tulkinamme toimi hienosti **Irina Väisänen**, taitavasti ja voimiaan säästelemättä.

Matka jatkui Vaalimaalle, jossa ylitimme rajan Venäjälle. Matkalla Mari luki pyhän Ksenia Pietarilaisen elämäkerran ja isä Heikki ja Antti toimittivat akatistoksen pyhälle Ksenialle. Perjantai-aamuna suuntasimme Vasilin saarelle olevalle Smolenskin hautausmaalle Pyhän Ksenia Pietarilaisin pieneen hautakappeliin. Ihmisiä jonotti mitä kauimmassa säässä kunnioittamaan ja rukoilemaan Ksenian haudalle. Sytytim-

me tuohuksia ja saimme siunauksen pyhitetyllä öljyllä rukouspalvelusta toimitavalta papilta. Jätimme myös esirukouspyyntöjä Ksenialle kirjeiden muodossa. Seuraavaksi suuntasimme pyhittäjä Johannes Rilalaisen luostariin Karpovkajoen varrelle, jossa sijaitsee pyhän Johannes Kronstadtilaisen hauta. Kunnioitettuamme hänen pyhäänjäänöksiansä matkamme jatkui ”Pyhä Venäjä”

● Aleksanteri Nevskin lavran ikonimaalauksosasto.

-näyttelyyn Maneesiin. Valtavasti ihmisiä kuljeskeli ostoksilla messuilla, joilla myytiin kaikkea kirkkotekstiileistä ja ikoneista kirkkomusiikkiin. Eri luostarit ja seurakunnat esittelivät toimintaansa ja jopa reliikkejä ja ihmeitä tekeviä ikoneja oli tuotu käytäville ”vetonauloiksi”. Kauniit kirkolliset esineet olivat hyvin esillä, ja ostetuksi tuli muun muassa musiikkia, ikoneita että tuohuksia kotiin vietäviksi. Illalla meillä oli vielä tilaisuus käydä kunnioittamassa Novodevitsin nunnaluostarissa vieraillemassa ollutta pyhittäjä Spiridon Trimithusilaisen reliikkiä.

Hotelliamme vastapäätä sijaitsi Pyhän Kolminaisuuden Aleksanteri Nevskin lavra, jonka Pyhän Johannes Damaskolaisen nimeä kantavaan ikonimaalaukseen pääsimme tutustumaan lauantaina. Maalaamon johtaja **Dimitri Genadievits Mironenko** on suunnitellut Uuden Valamon uuden ikonostaasin, ja hänen johtamansa maalariryhmä on myös maalannut sinne sijoitetut uudet ikonit. Mironenko kertoi hyvin avoimesti vanhojen ikonien tutkimuksen kautta kehittämistään työskentelymenetelmistä ja tekniikasta. ”Ikonimaalareilla ei saa olla salaisuuksia keskenään”, Mironenko totesi reippaasti, ja opimme kaikki paljon uutta. Saimme tutustua myös vielä keskeneräiseen kirkkoon, jonka seinäpinoille maalarit harjoittelevat seinämaalauksen maalaamista. Saimme tutustua myös lavran konservointiosastolle, jossa työn alla oli esimerkiksi suurikokoinen Jumalanäidin 1500-luvulta oleva ikonostaasi-ikoni, joka oli säilynyt neuvostoaikana automaaililla päälle maala-

tun uuden ikonin alla. Matkamme jatkui konkreettisesti juosten museoissa. Ensin tutustuimme mainion oppaamme Nikolain avulla Eremitaasiin, jonka jälkeen käväisimme Russkaja ikona -ikonimaalauskaupassa, jonka henkilökunta hiestä märkänä palveli innokkaita ostosten tekijöitä. Sitten tutustuimme Venäjän taitteen museon ikonikokoelmaan.

Illalla osallistuimme vigiliaan Venäjän uusmarttyyrien kirkossa ja tutustuimme seurakunnan varsinaisen kirkon, ns. meijerikirkon restaurointiin. Tämä Feodorin Jumalanäidin ikonille pyhitetty upea kirkko muutettiin neuvostoaikana meijeriksi. Kirkon restaurointityö valmistuu 2012 Romanovien valtaannousun 400-vuotisjuhliksi. Lauloimme rakennustelineiden keskellä tyhjässä alakirkossa pääsiäistroparin, koska kyseinen pyhäkkö on todella Venäjän kirkon ylösnousemuksen symboli. Vigiliassa tutut tuoksut palavista tuohuksista ja suitsutuksesta lämmittivät mieltä ja rauhoittivat pitkän päivän tuottamaa väsymystä oloa. Isä Heikki oli mukana toimittamassa palvelusta, ja yksi papeista oli myös Venäjän kuuluisimpia ikonimaalareita, isä **Zinon**, joka maalaa meijerikirkon alakirkon seinämaalaukset. Sunnuntai-aamuna Antti johdatti meidät varhaisliturgiaan Pyhän Aleksanteri Nevskin lavran Pyhän Kolminaisuuden kirkkoon. Tämä kokemus ei unohdu koskaan! Kirkko oli vaikuttavan suuri, ja paljon väkeä oli paikalla. Yhteinen ehtoollinen oli mahdollista isä Heikin mukana olon johdosta, ja tästä kokemuksesta olemme erityisen kiitollisia. Todellinen kruunu matkallemme! Liturgian jälkeen oli hyvä lähteä kotimatalle, jonka aikana luettiin pyhän Johannes Kronstadtilaisen elämäkerta ja isä Heikki ja Antti toimittivat hänelle akatistoksen.

Kaikkien tapaamisten, pyhien kunnioittamisen, näkemisen ja kokemisen sulattelemiseen menee aikaa. Uskomme että pyhiinvaellusmatka vaikuttaa meihin kaikkiin pitkällä aikavälillä. Ajatellaan että pyhissä käynnin tarkoituksena on antaa pyhän kosketuksen levittäytyä mukanamme ympäröivään maailmaan kotiin tultuamme. Tämä matka tuo voimaa elämään kaikkine rikkaine kokemuksineen.

■ Pirjo Jokinen, Maria Lehtinen
Mari Walldén

Kirkkoherrat opintomatalla Englannissa

● Hiippakunnan kirkkoherrat metropoliitan johdolla arkkipiispa Rowan Williamsin (ed. oik.) vastaanotolla.

Maat, joissa ortodoksinen kirkko on suuri kirkko, ovat hyviä opintomatkojen kohteita. Siksi tämän artikkelin otsikko saattaa aiheuttaa ihmetystä. Opintomatka Englantiin 30.9.-5.10. tehtiin metropoliitta **Ambrosiuksen** johdolla. Tähän matkaan osallistui kymmenen henkilöä, metropoliitan lisäksi hiippakunnan kahdeksan kirkkoherraa sekä piispan teologinen sihteeri.

Englannin-matka oli erittäin onnistunut, ja samalla saimme tutustua ortodoksien elämään sellaisessa maassa, jossa ortodoksit ovat vähemmistönä ja jossa ei voida puhua yhtenäisestä kirkosta. Englannissa ortodoksit kuuluvat useisiin eri jurisdiktioihin.

Opintomatkamme ohjelma oli hyvin tiivis, mutta se tarjosi paljon hengellistä antia. Saapumispäivänämme osallistuimme St. Paul'in kirkon "evensong-palvelukseen" – se on anglikaanisen kirkon ehtoopalvelus.

Toisena päivänä perjantaina olimme Thyateiran arkkipiispan **Gregorioksen**

vastaanotolla, missä meidät toivotettiin lämpimästi tervetulleiksi. Metropoliitta Ambrosius ja arkkipiispa Gregorios keskustelivat Ison-Britannian ortodoksisen kirkon tämänhetkisestä tilanteesta. Illalla osallistuimme evensongiin Westminster Abbyssä.

Lauantaipäivän olimme Essexissä Pyhän Johannes Kastajan luostarin vieraina. Junamatkan jälkeen asemalla odotti meitä kolme autoa, jotka veivät meidät luostariin. Luostari sijaitsee maaseudulla, kauniissa paikassa luonnon keskellä. Mieluinen yllätys oli, että yksi kolmesta munkista, jotka meitä odottivat, yksi, isä **Melkisedek**, on suomalainen. Luostarissa meillä oli tapaaminen igumenin ja koko veljestön ja sisariston kanssa. Tämä arkkimandriitta **Sofronin** vuonna 1958 perustama luostari on yhteisö, jossa on sekä munkkeja että nunnia. Luostariyhteisössä on 40 jäsentä: 28 nunnaa ja 12 munkkia; he ovat lähtöisin 16:sta eri maasta.

Lounaan jälkeen pidimme kirkkoherrojen kokousta luostarissa, jonka jäl-

● Nikolaoksen kirkon uudessa ikonostaasissa on ollut väliaikaisesti vanhoja ikoneita ennen uusien valmistumista.

Kilvoittelevan seurakunnan esikuvat

Imatran kirkon **uuden ikonostaasin pyhät**

Imatran Pyhän Nikolaoksen kirkon ikonostaasihanke on päätöksessään, kun uudet ikonit on saatu paikoilleen. Uudistamisprojekti alkoi ikonostaasin runko-osan uusimisella ja kuluneen vuoden aikana ikonit ovat saaneet muotonsa. Kuva-aiheiksi on valittu imatralaisille läheisiä pyhiä. Maala-

ustyön päätyttyä ikonien valmistuminen jää seurakuntalaisten harteille – viime kädessä ikonit valmistuvat vasta, kun ne otetaan rukouskäyttöön ja seurakuntalaiset ottavat ikonien esittämät pyhät kanssakulkijoikseen kilvoitustaipaleelle.

Kirkon ikonostaasin alimman kerroksen kuvaohjelman on määrä muistut-

taa meille erityisesti pelastushistorian alusta ja maanpäällisen ja taivaallisen valtakunnan yhteydestä: Kuninkaanovien puoliskoissa Neitsyt Marian ilmestymisen ikoni, pelastuksen alku, muistuttaa siitä lupauksesta, joka mahdollisti Jumalan maailmaan syntymisen. Toisessa ikonissa itse Kristus jakaa ehtoollista opetuslapsilleen yhdistäen heidät keskenään ja tehden heidät osaksi Kristuksen ruumista. Me kaikki, jotka osallistumme ehtoolliseen, olemme yhdessä apostolien kanssa osa Kristuksen ruumista.

Ikonostaasin alarivissä kuvataan myös Kristus ja Jumalanäiti, kirkon paikallispyhän lisäksi myös muita pelastuk-

Kirkkoherrat...

► keen osallistuimme vigiliaan. Tämän jälkeen palasimme Lontooseen.

Sunnuntaina osallistuimme kaikki pyhään liturgiaan kreikkalaisortodoksisessa kirkossa, Agia Sophiassa. Ryhmästämme palvelivat paikallisen kirkkoheran kanssa isä **Ion Durac** ja isä **Markku Toivanen**. Pyhään liturgiaan osallistui noin viisisataa seurakuntalaista,

joista vähintään sata oli lapsia ja nuoria. Liturgian jälkeen hyvin vieraanvaraiset kreikkalaiset tarjosivat meille kirkkokahvit.

Maanantaina vierailimme Lontoon venäläisessä kirkossa ja olimme Canterburyn arkkipiispan **Rowan Williamsin** vastaanotolla. Metropoliitta Ambrosiuksella oli ensin yksityinen tapaaminen hänen kanssaan, ja sen jälkeen anglikaanisen kirkon johtaja tapasi koko

delegaatiomme. Tutustuimme tämän jälkeen Lambeth-palatsiin, joka on Canterburyn arkkipiispan residenssi. Ilta-päivällä jatkoimme luostarissa aloitettua kirkkoherrojen kokousta.

Lyhyiden vapaahetkien aikana vierailimme myös British Museumissa ja tärkeissä historiallisissa paikoissa. Tiistaina palasimme Suomeen.

■ Isä **Ion Durac**

► sen poluille opastavia pyhiä sekä sivuovissa pyhiä, jotka muistuttavat mieliin kadotetun paratiisin kaipuun.

LÖYTÄJÄT

Dysmas ja Longinos

”Jeesus, muista minua, kun tulet valtakuntaasi.” Jeesus vastasi: ”Totisesti, jo tänään olet minun kanssani paratiisissa.”

Golgatalla Jeesuksen ristin molemmin puolin oli rangaistustaan kärsimässä kaksi pahantekijää. Muun kansan ohella toinen ryöväreistä sanoo: ”Etkö sinä ole Messias? Pelasta nyt itsesi ja meidät!” Toinen taas oivaltaa kohtaneensa Pelastajan. Nikodemoksen apokryfisesta evankeliumista löytyy tälle ryövärille nimi Dysmas, ikoneissa Viisas ryöväri.

”Kun vastapäätä seisova sadanpäälikkö näki Jeesuksen tällä tavoin kuolevan, hän sanoi: ”Tämä mies oli todella Jumalan Poika!”

Longinos sotilaineen oli määrätty Golgatalle vartioimaan Kristuksen ristiinnaulitsemisen toteuttamista ja hautaa. Kristuksen tuominneet olivat luvanneet Longinokselle ja tämän miehille palkkion, jos he levittäisivät tietoa, että opetuslapset olisivat varastaneet Kristuksen haudasta. Mutta jo Golgatalla Vapahtajan kuoleman hetkellä sadanpäälikkö oli joutunut nöyrytykseen. Kaikkivaltiaan voiman edessä, ja usko ylönousemukseen oli alkanut kyteä hänen sydämessään.

Longinos ja kaksi hänen sotilastaan jättivät sotilastehtävät, seurasivat opetuslapsia ja lähtivät sitten Kappadokiiaan. Pilatus ilmiantoi Longinoksen, ja sotamiehet lähetettiin tappamaan pettureita. Odottaen pääsevänsä Herransa luokse Longinos ja hänen sotilaansa kohtasivat rauhallisesti marttyyrikuoleman.

Ikonostaasin sivuovien ikoniaiheina Viisas ryöväri ja sadanpäämies Longinos edustavat kilvoittelijoita, joiden katumuksen taival oli lyhyt. He pääsivät näkemään Kristuksen valon ja tunnustamaan Herransa vasta ikään kuin viime metreillä.

Kuinka usein ihmisen elämä onkaan kompastelua ja epäuskoa? Kristuksen kohtaaminen, niin kuin Dysmaksella ja Longinoksella, jää viime hetkille, mutta

● Kristus-ikonin luonnosvaiheessaan.

KUVAT: MIKAEL TYNKKYEN

● Uudet ikonit pohjatyövaiheessa.

muuttaa kaiken – elämä ei ole enää sen jälkeen samanlaista. Ja kuinka usein Jumala osaaakin korjata omansa pois juuri silloin, kun sielu on saanut kurkistaa kirkkauteen, kun ihminen on vihdoinkin uskaltanut heittää pois kiintymyksen katoavaiseen ja on vihdoinkin valmis?

USKOLLISET

Pyhä Nikolaos Ihmeidentekijä ja Aleksanteri Syväriläinen

Piispa, opettaja, oppinut, oikeudenmukaisuuden puolustaja. Jo lapsuudessaan asti Nikolaos oli intomielinen uskon puolustaja, myös kristittyjen vainojen ja oppiriitojen aikana. Hänen kuollessaan taivaan enkelit ja pyhät iloitsivat saadessaan Nikolaoksen luokseen. Lukuisat ihmetteot todistavat, että Nikolaos kulkee omiensa kanssa. Esikuvana Nikolaos on aina yhtä ajankohtainen: uskoamme meidän pitää puolustaa, oikeudenmukaisuutta pidettävä ohjenuoranamme, pitkämielisyydellä saavutamme lempeyden, kestävä kilvoitus tuo rauhan.

Karjalaisten intomielinen uskon todistaja oli Aleksanteri, joka erakkoelämällänsä ja armeliaisuudellaan välitti uskon valoa Karjalan kansan keskuuteen. Hänen jumalalliset näkynsä loivat perustan vuosisataiselle yhteiselle uskolle: ”Ilman Jumalan apua emme voi tehdä mitään. Mutta Jumala auttaa niitä, jotka luottavat hänen apuunsa.”

Nämä kaksi pyhää ovat kuin ystäviä, jotka kulkevat rinnalla. Se taival, jonka he itse ovat kulkeneet vaikeuksien kautta, on viitoittanut heidän omiensa tien. Karjalan heimoon kuuluvana Aleksanteri tuntee itäisen kansan tunteet ja kokemukset. Hän on vastassa puolustamassa niitä omiamme, jotka ovat kantaneet menneisyyden haavoja.

■ Liisa Tynkkynen

Vuodenvaihteen jälkeen järjestetään Imatran kirkossa avointen ovien tapahtuma, jossa on mahdollisuus tarkemmin tutustua uusiin ikoneihin ja niiden sisältämään hengelliseen maailmaan.

Isänpäiväjuhlaa vietettiin Myllykoskella 14.11.

Samalla juhlittiin myös kahden kirkonpalvelijan Kullervo Lamposen ja Aleksanteri Kovaljeffin syntymäpäiviä. Yhteisen eukaristian jälkeen julimista jatkettiin maittavan hirvisopan merkeissä. Tämän jälkeen Eija Rintahaka kertoi talkookokemuksistaan Konevitsan luostarissa.

● Kirkonpalvelija Aleksander keitti perinteiseen tapaan hirvikeiton isänpäiviksi.

● Kullervo Lamponen palvelutehtävässään.

Serafim Sarovilaisen suojeuksessa

Neitseen Marian kuolonuneen nukkumisen juhlaturgia oli juuri alkamassa, kun ryhmä Loimaan seudun tiistaiseuralaisia saapui Hämeenlinnan seurakunnan Forssan toimintakeskukseen aurinkoisen elokuun 15. päivänä.

Seurakuntarajat ylittävä pienimuotoinen yhteydenpito toteutui näin mitä parhaimmalla tavalla.

Serafim Sarovilaisen muistolle omistettu toimintakeskus herätti tulijoissa myönteisen uteliaisuuden jo julkisivullaan. Tuohuksen liekkejä symbolisoivat ikkuna- ja ovikuvioinnit antoivat miellyttävän sisäntulokutsun.

Rukoushuonetila esittäytyi valoisaan ja kauniina, vaikkakin osa sinne maalatuista ikoneista oli vielä viimeistelyä vailla odottamassa paikoilleen pääsyä.

Isä **Gaius Sahlbergin** johtama juhlaturgia kokonaisuudessaan ja erityisesti isä Gai-

uksen lämminhenkinen opetuspuhe antoivat hyvät matkaväät niin retkeläisille kuin paikallisillekin palvelukseen osallistuneille.

Liturgiapalveluksen myötä sängen miellyttävä ilonaihe oli myös se, että kanttorina toimi bysanttilaisen musiikin tuntija ja tutkija **Jaakko Olkinuora**.

Liturgiapalveluksen jälkeen esiteltiin läsnä oleville toi-

● Loimaan seudun tiistaiseuralaisia isä Gaiuksen ja hänen puolisonsa Marian seurassa. Taustana Forssan toimintakeskus.

mintakeskusta ja sen eri tiloja. Keittiö- ja oleskelutiloissa forssalaiset osoittivat myös aineellista vieraanvaraisuutta. Kahvi- ja teetarjoilun lomassa saimme levähtää iloisen seurustelun ja kuulumisten vaihdon merkeissä. Isä Gaius esitelti myös muistelukirjoja ja opasti niiden käyttämistä. Pientä korvausta vastaan hän myös jakoi kirjat niitä tarvitseville. Jokainen läsnäolija sai muistolahjaksi Valamon Jumalanäidin ikonikuvan.

Siunauksentoivotusten ja lämpimien halausten jälkeen oli turvallista lähteä kotimatkalle. Loimaan seudun tiistaiseuralaisten puolesta esitän forssalaisille sydänlämpöiset kiitokset.

■ **Ulla-Maija Lajunen, pj.**

Torstaikeho on paras

Torstaikeho on parasta seurakunnan toimintaa, iloitsee Hannu Naumanen.

Hannu Naumasen elämässä tapahtui vakava onnettomuus, joka muutti parhaassa iässä olevan miehen elämänrytmin kokonaisuudessaan. Kaksitoista vuotta on kulunut siitä, kun hän juhannuksen jälkeisenä arki-aamuna lähti koiriensa kanssa aamulenkille, joka päättyi traagisesti auton ajaessa jalkakäytävälle, jossa Hannu koirineen käveli.

Toinen koirista kuoli heti, ja Hannu kiihätettiin pahoin loukkaantuneena sairaalaan. Sairaalassa oloinen kesti kolme kuukautta, josta puolitoista tehohoidossa.

– Olen saanut hyvän hoidon ja kuntoutuksen. Tänä päivänä tulen täysin itsenäisesti toimeen, vaikka pyörätuoli onkin minun paikallinen kaverini, sanoo Hannu.

Kirkon suoja

Hannu kertoo olevansa kiitollinen, kun lapsuudessaan sai isänäidiltä vahvan kasvatuksen ortodoksisen uskon.

– Mamma opetti kirkolliset tavat ja

kuinka kirkossa käyttäytään. Kun olin kymmenvuotias, hän kehotti minua ponomarin tehtäviin. Papin apulaisena oloinen jännitti kovasti, mutta jännitys hävisi, kun pappina oli isällinen ja rauhallinen rovasti **Mikael Ritamo**. Nuorempi veljeni Heikki oli myö-

● Hannu Naumanen

● Piispa Markus Kotkassa vuodelta 1984 yhdessä kirkkoherra Filadelfos Laakson ja Hannu ja Heikki Naumasen kanssa.

hemmin minun opetuksessani ja oppi hyvin ponomarin tehtävät.

Kömmähdyksiäkin tuli

Hannua ensimmäinen pääsiäisyöpalvelus jännitti, kun hän sai kantaa Kristuksen ylösnousemuksen ikonin ristisaatossa. Ristisaaton jälkeen olisi ikoni pitänyt asettaa analogin päälle kirkkosaliin, mutta hän kantoi ikonin juhallisesti alttaripöydälle. Kömmähdyks korjattiin, mutta se harmitti pidemmän aikaa.

Piispan toimittamassa liturgiassa

– Mieleeni on jäänyt piispa Markus, kun hän vieraili Kotkassa 1979, ja vuonna 1984 olimme veljeni Heikin kanssa silloin ponomareina.

Hannulle piispa Markus tuntui läheiseltä, koska ollessaan pappismunkki Markus hän oli papin sijaisena Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkossa vuonna 1953, ja samana vuonna syntyi poika, joka sai kasteessa nimekseen Hannu.

Lopuksi

Seurakuntaelämä ja sen tarjoamat erilaiset tapahtumat antavat hänen elämäänsä rikkautta.

– Torstaikehoa odotan taas innolla!

■ **Leena Nortamaa**

Panihida suuriruhtinatar Olgan muistoksi

KUVAT: RAGNAR BACKSTRÖM

Marraskuun 24. päivänä oli kulunut viisikymmentä vuotta suuriruhtinatar **Olga Alexandrovnan** kuolemasta Kanadassa. Suuriruhtinatar oli syntynyt 1882 keisari Aleksanteri III:n ja keisarinna **Dagmarin** eli Maria Feodorovnan nuorimpana lapsena. Vanhempiansa seurassa hän vieraili Langinkosken keisarillisella kalastusmajalla Kotkassa, ensimmäisen kerran hän kävi siellä kahdeksanvuotiaana. Venäjän vallankumouksen jälkeen hän pääsi pakenemaan aviomiehensä eversti **Nikolai Kulikovskyn** ja kahden pienen poikansa kanssa äitinsä kotimaahan Tanskaan. Sieltä perhe joutui jatkamaan pakoaan 1948 Kanadaan.

● Laulajat oikealta kanttori Katarine Lehtomäki, Lyydia Lecklin ja Marja-Terttu Juntunen.

● Panihidan toimitti isä Aleksander Hautamäki, oik. Pertti Juntunen.

Suuriruhtinatar Olgan vanhempi poika, 1917 syntynyt **Tihon Kulikovskyy-Romanoff Olga**-rouvineen, oli kunnia-vieraana Langinkosken kalastusmajan täyttäessä 1989 sata vuotta.

Sunnuntaina 28. marraskuuta pidettiin Langinkosken museoseuran pyynnöstä Pyhän Nikolaoksen kirkossa panihida suuriruhtinattaren muistoksi. Sen toimitti isä **Aleksander Hautamäki**, ja lauluin avustivat kanttori **Katarine Lehtomäki**, **Lyydia Lecklin** ja **Marja-Terttu Juntunen**.

■ **Ragnar Backström**

Jouluna on Jeesuksen synttärät

Jouluna vietämme Jeesuksen syntymäpäivää. Ainahan syntymäpäiviä varten näemme vaivaa. Siivoamme kodin ja koristellemme sen juhlaa varten. Niin teemme myös Kristuksen syntymän juhlaa odotellessamme. Päivänsankari on itse läsnä juhlan sanomassa, joululauluissa, lasten silmissä ja sydämissämme. Jouluna emme voi viedä lahjoja seimen äärelle, siksi annamme lahjoja lähimmäisillemme. Muistamalla vähäosaisia ja yksinäisiä kohtaamme tietämättämme myös Vapahtajan. Parhaassa joulutunnelmassa toteutamme kultaista sääntöä: Kaikki, mitä tahtoisitte ihmisten teille tekävän, tehkää te samoin heille. Ehkä tämä ihana joulurauhan, rakkauden ja välittämisen tunne on saanut runoilijankin lausumaan: ”Oi jospa aina joulun aika ois!”

Joulu rakennetaan vähitellen

Ihanaa kun me ortodoksit aloitamme joulun odottamisen jo 25.3. eli yhdeksän kuukautta ennen joulua. Joulu tulee joka vuosi, ja siihen voi valmistautua niin kauan kuin haluaa. Joulupaaston alkaessa 15.11. on jo ensimmäiset joulutavaralaatikat haettava kellarista ja aloitettava oppilaiden kanssa joulunodotuskalenterin valmistaminen.

Neitsyt Marian temppeliin käymisen juhlan vigiliassa 20.11. kuulemme kirkossa jo ensimmäisen kerran joulukanonin: ”Kristus syntyy, kiittäkää! Kristus taivahasta vastaanottakaa, Kristus maan päällä yletkää korkeuteen. Veisatkoon Herralle koko maa ja ihmiset riemuiten ylistäköön häntä, sillä hän on kunnioitettu.”

Nyt pitää jo viimeistään viritellä parvek-

keen kaiteelle havuköynnös ja ulkovalot. Päivä lyhenee koko ajan. Joulua kohti mentäessä täytyy lisäillä köynnösvaloja kirjahyllyyn, ovi- ja kaiteisiin.

Pyhän suurmartyyri Katariinan muistoa vietetään 24.11. eli on oman suojeluspyhäni päivä. Silloin pitää kaivaa esille kaikki enkelikoristeet pianon päälle. Jokaisella esineellä on omat muistonsa. Varsinkin lasten tekemät koristeet pysäyttävät hetkeksi miettimään muistoja.

Enkelit tuovat joulun

Edellisten vuosien joulukortit, seinäpaperit ja joulukalenterit löytävät seiniltä perinteisen paikkansa. Kanttorilassa ei pestä seinä ennen joulua, sillä maalatut seinät peitetään täyteen jouluaiheisia kuvia. Seinien pesu tehdään ennen pääsiäistä. Keittiön ikoninurkkaan laitetaan jouluikonikortit ja reunalle enkeliaiheiset kortit. Olen kerännyt enkeliadventtikalentereita ja kortteja, sillä enkelit ovat aina tuoneet meille joulun.

Lapsuudenkodissani lisalmen pappilassa ei käynyt pukki tuomassa lahjoja, sillä minua vanhempi sisko oli 3-vuotiaana itkenyt pelotessaan koko aattoillan pöydän alla säikähdettyään pukkia. Isä oli luvannut, että tähän taloon ei tule pukki enää lapsia pelottelemaan. Niin siitä lähtien perheen työtöt puettiin keijujenkeleiksi, ja he jakoivat lahjat.

Olen ollut sitemmin iloinen, kun olen löytänyt adventtikalentereita ja kortteja, joissa on aiheena enkelit, jotka valmistelevat joulun. Meidänkin kuusemme alle ovat enkelit käyneet tuomassa joululahjat sillä aikaa, kun

olemme olleet aattona jouluvigiliassa. Onpa enkelin siivetkin nähty viilattavan!

Joululaulut virittävät tunnelmaan

Löysin muutama vuosi sitten Jouluradion netistä. Se on radiokanava, josta tulee vain joulumusiikkia. Minä ainakaan en enää kyllästytä kyseessä olevaan musiikkiin. Päinvastoin. Joulukortteja askarrellessani ja kirjoittaessani kyynel vierähtää kerran jos toisenkin poskelleni, kun kuuntelen hartaimpia joululauluja. Joululaulut vievät meidät seimen luo. Ne muistuttavat Jeesuksen pelastustyöstä ja tehtävästä ihmiskunnan vapahtamiseksi. Joululaulut muistuttavat meitä ajattelemaan edesmenneitä omaisiamme sekä niitä, joiden joulu on yksinäinen. Lauluja kuunnellessani tulee halu muistaa kaikkia ja toivoa kaikille hyvää, rauhallista ja sydämellistä joulua! ”Näin sydämeeni joulun teen.”

Piparkakkujen tuoksu paratiisiin esimakua

Juhlan lähestyessä on aloitettava leipominen. On tullut tavaksi aloittaa valmistamalla 200 bebeä. Ne ovat sen verran harvinaista herkkua, että kelpaavat joulutervehdyksenä ystäville. Kuitenkin on kiva, kun voi kaiken tehdä ihan iisisti. Tekee silloin, kun ei halua pistää nokkaansa ulos pimeään ja kosteeseen meri-ilmaan. Pipareista teen isoja ja paksuja, vähän niin kuin kakkupaloja. Piparien historiassa kerrotaan, että nämä makeat pikkuleivät ovat olleet lähes lääkkeen kaltaista luostarien salaisien reseptien tuotetta. Niiden tuoksun on sanottu olevan esimakua paratiisiin ihanuudesta. Onpa piparia kutsuttu enkelien ruuak-sikin.

Piparitaikina on kiitollinen tuote, sillä sitä ei tarvitse kerralla leipoa. Tekee vaikka pellil-lisen päivässä, silloin kun uuni on jo valmiiksi lämmin. Mitä useampaa lajia leipoo, niin sitten on, mitä voi joulutervehdyksenä antaa kukan asemesta tuttaville.

Perinteet yhdistävät perhettä

Adventtikalenterit saavat lapset valpastu-maan. Joulukalentereita on hankittu kaikille tasapuolisesti. Erikoisista kalentereista tehdään jopa luukun avausvuorot. Kuudennen luukun takana on aina joulupukki. Onhan 6.12. pyhän Nikolaoksen juhlapäivä, silloin Nikolaos on käynyt yön aikana tuomassa sän-gyn alle kenkään pienen lahjan. Kuusta koris-teltaessa lelutkin tekevät joulurauhan. Rak-kaimmat pehmolelut tuodaan joulukuusen oksalle istumaan ja viettämään juhlaa. Tontut kuuluvat keittiön koristeisiin. Tonttuaiheinen juliste peittää jääkaapin oven ja täyttyy mag-

● Kanttorilan joulunainen korttiseinä.

neeteilla. Niitä on kiva joulupöydässä istuttaessa arvuutella, missä on jotain ylimääräistä.

Aattona menemme kaikki kirkkoon. Jeesuksen syntymän evankeliumi kuullaan vigiliassa. Jos ei voi tulla kirkkoon, niin joulu-evankeliumin voi lukea perheen kokoontuessa kuusen äärelle. Kaikilla on aikaa olla yhdessä. On jouluyö, juhlayö. Kristus, Valkeus syntyy maailmaan. Enkelit laulavat ylistystä: Kunnia olkoon Jumalalle korkeuksissa ja maassa rauha ja ihmisillä hyvä tahto!

Joulukuusikin ylistää Kristuksen syntymää

Joulukuusen tilaan jo helmikuun alussa. Tut-tu torikauppias on oppinut, että Kati-kanttorin kuusi pitää olla tiheä ja vahvaoksainen ja huoneen korkuinen. Kuusitilaus varmennetaan juhannuksen tienoilla, ja niin 20.12. kuusi ilmaantuu parvekkeen alle. Joulukuusi koristellaan runsain kynttilöin, koristein ja hopeanauhoin. Me olemme köyhiä, mutta kuusen pitää

olla rikas. Koristeina on sata palloa, useita lasten askartelema koristeita sekä kaksikymmentä metriä hopeanauhaa.

Tähti on tärkein. Tähti tekee kuusesta

● Kanttorilan joulukuusi.

kristillisen sanoman julistajan. Tähti pitää muistaa laittaa ennen kuin kuusen nostaa pystyyn. Niin sen saa helpoiten paikoilleen. Tähti johdatti tietäjät itäisiltä mailta kumartamaan vastasyntyntä Kuningasta. Eräs satu kuusesta kertoo, miten luontokappaleetkin tulivat seimen ääreen Jeesus-lasta tervehtimään. Sypressi ja oliivipuu toivat kukkia ja lahjojaan vastasyntyneelle. Kuusi seiso tyhjin oksin vieressä. Lapsukaisen kävi kuusta sääliksi, ja hän pyysi enkeleitä koristelemaan kuusen kauneimmaksi puuksi.

Kuusi tuo valoineen syvemmän ulottuvuuden joulujuhlaan – koko luomakunta ylistää Kristuksen syntymää!

Joulukuusi on kanttorilassa joskus jopa helmikuun alkuun. Kirkollinen joulun juhla-kierto päättyy 2.2., kun Jeesus 40 päivän ikäisenä viedään temppeeliin. Haikein mielin koristeet pyyhitään pölystä ja laitetaan odottamaan ensi joulua.

■ Katarine Lehtomäki

Kuvasatoa Lahden seudulta

● Joulun vietto yhteisössä.

● Seurakuntaan valittiin talonmies-vahtimestari Kimmo Mäenrinne Heinolasta.

● Ingrid Haapala sytyttämässä lampukkaa.

● Myyjäiset yhteisössä.

● Sadon siunauspalvelus. Mukana kuvassa edesmenneet heinolalaiset ortoksivaikuttajat Klaudia Taimisto ja Olavi Kiema.

● Heinolan kirkossa toimitetaan naisyhteisön maallikkopalveluksia. Etualalla yhteisön johtaja Aino Surakka.

Lappeenrannan kirkko täytti 225 vuotta

HANNU MUTANEN

● Kirkon juhlat alkoivat vigilialla Pokrovan kirkossa. Ylidiakoni Juha Lampinen jatkoi isä Mikael Kriisinin perintöä olla juhlistamassa Lappeenrannan seurakunnan jumalanpalveluksia.

Vanhin Suomessa säilynyt ortodoksinen temppeli, Lappeenrannan Jumalansynnyttäjän suojeluksen kirkko, vietti 9.–10. lokakuuta 225-vuotisjuhlaansa. Pyhäkkö valmistui vuonna 1785 linnoituksen sotilaskirkoksi, ja se korvasi samalla paikalla sijainneen vanhemman puisen rykmentinkirkon. Jo 1700–1800-lukujen vaihteessa pyhäköstä tuli seurakuntakirkko, joskin sotilaat olivat läsnä sen vaiheissa aina Suomen itsenäistymiseen saakka.

Vuonna 1901 kirkko sai nykyisen asunsa mittavan laajennustyön jälkeen. Vanha alkuperäinen kirkkosali purettiin rakennustöiden yhteydessä, ja jäljelle jäivät kellotorni ja alttari. Muu osa kirkkoa rakennettiin uudelleen. Tässä asussaan kirkko on säilynyt nykypäiviin saakka.

Juhlallisuudet

Juhlallisuudet alkoivat metropoliitta **Ambrosiuksen** toimittamalla vigilialla, jonka yhteydessä vihittiin ipodiakoniksi **Jorma Pöntinen**. Seurakunnan eri toimintapiirit olivat järjestäneet näyttävän ja maittavan iltateetarjoilun jumalanpalveluksen jälkeen seurakuntasalille. Tunnelmallinen ilta vierähti leivonnaisten ja samovaareista nautitun teen ja seurustelun parissa. Samassa yhteydessä Lappeenrannan Tiistai-

HANNU MUTANEN

HANNU MUTANEN

seura lahjoitti kotikirkolleen arvokkaan suuren juhlamaton käytettäväksi Kristuksen hautakuvan edessä suuren viikon jumalanpalveluksissa. Seurakunnan maahanmuuttajien venäjänkielinen kerho toi lahjanaan värikkään samovaarin eri tilaisuuksissa käytettäväksi.

Sunnuntaina juhlapäivän liturgiaa kirkko täyttyi äärimmilleen rukoilijoista. Palveluksen toimittivat metropoliitta Ambrosius ja Pietarin hiippakunnan apulaispiispa, Viipurin piispa **Nazarij** pappien **Timo Tynkkysen**, **Martti Honkase-län**, **Olavi Merraksen** ja **Aarne Ylä-Jussilan** kanssa. Diakoneina palvelivat isät **Juha Lampinen** ja **Jonas Bergenstad**. Seurakunnan kuorot olivat kaikki paikalla, ja jumalanpalveluksessa lauloi kirkkokuoro kanttori **Jarmo Hutun** johdolla ja slaavinkieliset yhdistetyt kirkkokuorot **Tatjana Braginan** johdolla. Juhlallisessa liturgiassa vihittiin diakoniksi imatralainen **Jorma Liesma**.

Liturgiaan olivat saapuneet myös Helsingin kirkkoherra **Markku Salminen** ja isä **Leo Huurinainen** Haminasta, isä **Veikko Lisitsin** Kotkasta sekä isä **Aleksandr Bertash** Pietarista. Lintulan luostarin igumenia **Marina** ja äiti **Mikaela**

● Ristisaatto lähdössä kirkolta kohti kaupungin keskustaa.

● Kauppa- ja Aionkadun historiallisessa risteyksessä muistettiin edesmenneitä kirkonpalvelijoi- ta ja kaunistajia.

● Lappeenrannan kaupunginjohtaja Seppo Miettinen (vas.), tulkkina toiminut Helena Pavinskij, piispa Nazarij, metropoliitta Ambrosius, isä Timo Tynkkynen ja isä Leo Huurainen.

● Jumalanpalveluksessa laulaneiden kuorojen johtajat kanttori Jarmo Huttu ja Tatjana Bragina.

toivat luostareiden rukouksen yhteiseen juhlaan. Paikalla oli läsnä lisäksi Lappeenrannan kaupunginjohtaja **Seppo Miettinen** ja luterilaisen kirkon edustajia.

Ristisaatto pysäytti

Liturgian loputtua siirryttiin ristisaatossa juhlapaikalle, Lappeenrannan Kasinolle. Ristisaatto suuntasi kulkunsa linnoituksesta johtavaa pääkatua pitkin lähelle kaupungin vanhaa keskustaa, jossa pysähdyttiin laulamaan monien vuosien toivotus kaupungille ja sen asukkaille sekä iankaikkinen muisto kirkon edesmenneille rakentajille, papeille, kirkonpalvelijoille, isännöitsijöille ja seurakuntalaisille. Pysähdys tapahtui Kauppa- ja Aionkadun risteyksessä, jossa vuosisatojen saatossa ovat asuneet niin Slastnikovin, Žirjakovin, Abramovin, Kuvšinovin, Tasihinin ja Wolkoffin suvut, jotka ovat kaunistaneet ja ylläpitäneet Lappeenrannan Pokrovan kirkkoa. Aika pysähtyi tuolla hetkellä miltei kulkien taaksepäin, ja sielun silmillä saattoi nähdä vanhojen asukkaiden katselevan nyt museoitujen rakennusten ikkunoista.

Suuri ristisaatto läpi kaupungin katuja oli historiallinen tapahtuma. Piispat ja muu papisto jumalanpalveluspuvuissaan ja rukousveisuja laulavat kuorot sekä kansan suuri paljous oli muistiin syöpyvä kokemus. Aurinkoinen sää siivitti tunnelmaa, jossa seurakunta näyttävällä tavalla tuli esille kaupunkilaisten keskuuteen.

Juhlatilaisuudessa tunnelmaa

Juhlapaikalla Kasinolla oli vuorossa tilausta vaikka kaikki paikat oli otettu

HANNU MUTANEN

● Kirkkokansa täytti pyhäkön juhllisessa liturgiassa.

käyttöön. Tästä voi olla vain iloinen, että niin suuri joukko tahtoi olla mukana kirkkomme juhlassa. Aterian jälkeen vietettiin pieni juhlahetki, jossa musiikkiesitysten ohella kuultiin piispa Nazarin henkilökohtainen tervehdys juhlivalle kirkolle ja

OLAVI MERRAS

● Jorma Liesma vihittiin liturgiassa diakoniksi.

omalle esipaimenellemme. Lappeenrannan kaupungin tervehdyksen toi kaupunginjohtaja Seppo Miettinen. Arkkipiispa Leon myöntämä Pyhän Karitsan ritarikunnan I luokan ritarimerkki luovutettiin kaupunginjohtaja Miettiselle kiitoksena Lappeenrannan kaupungin ja seurakunnan myönteisten suhteiden ylläpitämisestä ja rakentamisesta. Luterilaisen kirkon puolesta tervehti kirkkoherra **Mika Lehtola**, ja rovasti Olavi Merras muisti juhliava lapsuutensa kotikirkkoa.

Helsingin seurakunta muisti yhdessä SVTL:n kanssa seurakunnan nykyisiä työntekijöitä luovuttamalla lahjaksi yhteisen virkistysmatkan Helsinkiin. Tämä ilahdutti kovin seurakunnan työntekijöitä, ja lahja on kannustava esimerkki työhyvinvoinnista huolehtimisesta.

Juhlallisuuksien toteuttaminen vaatii paljon talkootyötä niin kirkon kaunistamisessa kuin tarjoiluissa ja muissa tehtävissä. Tästä lämmin kiitos kaikille avulialle ihmisille kuin myös seurakunnan työntekijöille!

■ Isä **Timo Tynkkynen**

Tule mukaan kaunistamaan kirkkoa!

Imatralla Ikonin Ystävät ovat aloittaneet suururakkana keskilattiamaton ompelamisen omaan Pyhän Nikolaoksen kirkkoomme. Vajaan vuoden sisällä on 160 vuotta vanhan maton malli alkanut siirtyä paperille, ja kehittöön pingotetulle kankaalle on jo saatu kuvioita näkyviin. Samalla opelemme itseämme historian ketjuun tuomalla aiempien sukupolvien luomat ruusut ja kukkakimput esiin. Ikonin Ystävät -toimintapiiri vastaa kustannuksista, ja työ tehdään talkooperiaatteella.

Voimme olla ylpeitä saamastamme luottamuksesta ja mahdollisuudesta tehdä työtä oman kirkon koristukseksi. Toivon, että pystymme luomaan seurakuntasalille viritetyn matontekeleen ympärille avoimen ryhmän, jossa on tilaa kaikille ristipistoista ja kirkon kaunistamisesta kiinnostuneille seurakuntalaisille. Parhaimmillaan se olisi paikka, johon on helppo tulla itselle sopivana aikana rauhoittumaan ja hiljenty-mään ristipistojen äärelle.

Ristipistotyötä on monta tapaa tehdä.

Tähän mattoon olen valinnut tavan, joka ehkä ei ole paras, mutta olen todennut sen kuitenkin sopivaksi meille amatööri-ompelijoille. Ensimmäiset kuviot kertovat, että en ole aivan hakoteillä. Mutta työ opettaa tekijäänsä ainakin vielä tässä vaiheessa, ja ohjeistukset hakevat muotoaan.

Maltti on kuitenkin ollut avainsana alusta alkaen. Työ on hidasta puurtamista, ja se päivä, jolloin 12 metrin pohjakangasrullan toinen pää on näkyvässä, on ehkä

kolmen vuoden päässä, ehkä kolmentoista.

Meitä ompelijoita on ollut 5–6, ja vielä tässä vaiheessa se on ollut riittävä määrä. Kuvioiden pikkuhiljaa selkiytyessä avautuu paikkoja uusille ompelijoille. Odotankin yhteydenottoja asiasta kiinnostuneilta. Minulle voi soittaa, puh. 050 368 3302/ Tiina Pussi.

■ **Tiina Pussi**

● Tiina Pussi on mallintanut vanhan maton ja aloittanut uuden 12 metriä pitkän luomuksen toteuttamisen. Alkuperäinen matto näkyy taustalla.

● Kuorolainen Ritva Mentu on lähtenyt ensimmäisten talkoolaisten mukaan mittavaan ompeluprojektiin.

KAUKO PUSSINEN

KAUKO PUSSINEN

● Valamon Ystävien Lappeenrannan paikallisosasto järjesti Imatralla yleisöillan ikoneiden maailmasta. Tilaisuuteen saapui runsas joukko kuuntelemaan Liisa Tynksen esitelmää ikoneista ja niissä kuvatuista pyhistä ihmisistä.

KAUKO PUSSINEN

● Valamon Ystävät järjestivät perinteisen teetitapävän 20.11. Luennoitsijavierana oli FT Kati Parpei, joka kertoi Valamon luostarin historiakuvan muodostumisesta.

KAUKO PUSSINEN

● Jumalansyntyttäjän temppeliin tuomisen juhla vietettiin seurakunnan länsialueen syntymäpäiväsankareiden yhteistä juhlaa.

Kuvia LASTEN SYYSLEIRILTÄ

Tampereen seurakunnan syysleiri keräsi 16 lasta Kalliosalmeen loka-kuun alussa. Pimeä ja taskulamput toivat leiriviikonlopulle erityistä tunnelmaa. Leirillä leikittiin ulkoleikkejä, kuten polttopalloa ja vettä kengässä, syötiin emännän maittavia ruokia, laulettiin "Nouse nuori ortodoksi", askarreltiin oma pieni ikoni, kuunneltiin ohjaajien jännittäviä satuja, saunottiin ja käytiin kirkossa. Jokainen leiripäivä alkoi aamurukouksilla ja lipunnostolla ja vastaavasti päättyi lipunlaskulla ja iltarukouksilla. Leiriläiset saivat itse vuorotellen lukea rukouksia. Leiri huipentui sunnuntailiturgiaan Tampereen kirkossa ja päättyi juhlalounaalla Nikolainsalissa. Seuraava lastenleiri pidetään Julkujärvellä tammikuun viimeisenä viikonloppuna. Silloin on luvassa oikein paljon lunta ja mäenlaskua.

KUVAT: NEMANJA BALCIN

● "Tuletko kanssani taivaaseen?"

● Ikonipohjien kultaus.

● Polttopallokentän merkitseminen.

● "Vettä kengässä".

● Isä Heikki Honkamäki suitsuttamassa kirkkokansaa.

● Tampereen kirkossa liturgiassa.

ELINA HARTIKAINEN

● Leiriltä mukaan oma ikoni.

● Askarteluhetki.

Kuusi vuosikymmentä kirkkolaulua Tampereella

● Tampereen kuorossa on mukana viitisentoista aktiivia.

Tampereen kirkon kuorolla on meillä juhluvuosi. Kuoro on toiminut seurakunnan rinnalla kuusi vuosikymmentä, kertoi Porin kirkossa konsertoineen kuoron kanttori **Marianna Länne**. Juhlavuoden aikana kuorolla on ollut useita konsertteja Tampereella, ja ensi vuonna kuoro konsertoi seurakunnan muilla paikkakunnilla. **Leonid Bashmakovin** säveltämän Panihidan kuoro esitti kirkossa joulukuun alussa. Porissa lokakuussa pidetyn konsertin ohjelma koostui tamperelaisten kirkkomusiikinsäveltäjien tuotannosta.

– Kuorossamme on nykyään viitisentoista aktiivilaulajaa. Joensuun kirkkopäivillä viime kesänä kuoron Sonos-kvartetti selviytyi loppukilpailuun ja hienosti toiseksi. Sonokselle voidaan luovuttaa myös eräs ykkössija: se on Suomen paras ortodoksinen sekakvartetti! ylisti Marianna Länne.

Veteraani ja juniori

Kuorossa ja Sonos-kvartetissa lauloivat Porin konsertissa **Kerttu Halonen** ja **Mikael Petsalo**. Kertun voisi nimetä 60-vuotiaan kuorojoukkueen veteraani-laulajaksi ja Mikaelin juniorilaulajaksi.

– Olen ollut kuorolainen jo 29 vuotta eli vuodesta 1981, kertoi Kerttu Halonen.

– Musiikki on ollut minulle kotosyntyistä. Jo isäni oli aktiivisia kuoroihmisiä, ja musiikki on tärkeä osa minunkin elämäni. Musiikki on harrastajalleen sekä hyvin haasteellista että terapeuttista.

– Muutin Tampereelle Varkaudesta 1998 ja kuoroon liityin pari vuotta myöhemmin, sanoi Mikael Petsalo. – Olen huomannut, että kirkosta on tullut minulle henkinen koti, olin sitten millä paikkakunnalla tahansa. Porissa on todella hieno ja kotoinen kirkko. Palveluksessa syntyy vahva tunne, että niin lapset kuin ikäihmisetkin ovat yhtä ja samaa perhettä.

■ Teksti ja kuvat: **Simo Ojanen**

● Kukkia juhlivalle kuorolle. Kanttori Marianna Länne, Kerttu Halonen ja Mikael Petsalo.

● Joensuussa hopealla laulanut Sonos-kvartetti: Pertti Salminen, Mikael Petsalo, Kerttu Halonen ja Arla Salo-Pursiainen.

Tampereen Tiistaiseura

teki jo toisen rahalahjoituksen tänä vuonna. Ensimmäinen lahjoitus meni Keniaan, ja tämä toinen (kuvassa) annettiin oman Nikolaintalon kaunistukseen. Pj. Harri Kahila ja sihteeri Maria Katajisto luovuttivat rahalahjoituksen Nikolaintalon emännälle Leena Hänniselle.

”Kristityt valonkantajia arkielämässä...”

Tiistiseuralaiset pohtivat lähetystyötä

Kristittyjen pitäisi olla maailmassa valo, joka loistaa arkielämässä samaa valkeutta kuin Kristuskin loisti, painotti liturgian saarnassaan kirkkoherra **Markku Toivanen** hiippakunnan 59 tiistiseuralaiselle, jotka olivat saapuneet päivilleen Porin kirkkoon 10. lokakuuta. Seuralaisia oli saapunut kuudesta

kaupungista. Samassa viikonvaihteessa oli myös Lappeenrannan kirkon 225-vuotisjuhla, joka verotti hieman osanottajien määrää Porissa. Tällä kertaa tiistiseuralaiset pohtivat erityisesti lähetystyön merkitystä ja päämääriä.

PSHV:n toiminnanjohtaja **Jaana Pössi** muistutti mieliin, että veljeskunta on

- Jaso Pössi jakoi tietoisukuja Tansaniasta. Tietokoneen äärellä Jaana Pössi.

tehnyt valistavaa lähetystyötä jo 1920-luvulta lähtien. On valitettavaa, että ortodoksisessa kirkossa toimintaan ja myös lähetystyöhön osallistuu liian vähän seurakuntalaisia.

Länsi-Tansaniassa 45 000 ortodoksia

Maailman kolmanneksi köyhimmässä maassa Tansaniassa lähetystyöhön viime kesänä osallistunut missiötiimiläinen **Jaso Pössi** kertoi, että Länsi-Tansaniassa ortodoksinen uskonto on saanut viime vuosina yllättävän vahvan aseman: alueella on 45 000 ortodoksia, 185 seurakuntaa ja 40 pappia. Jaso halusi puhua lähetystyöstä mieluummin yhtenä kokonaisuutena, jota on turha jakaa ulko- ja sisälähetykseksi. Koulutuksen merkitys on Tansaniassakin elintärkeä, se nostaa elintasoja ja jopa osaltaan pidentää elinikää. Rahallinen tuki lähetyskentille on tuiki tarpeellista.

– Ystävällinen ja rohkaiseva suhtautuminen ihmisiin on jo lähetystyötä, Jaso Pössi oli huomannut Tansanian-matkallaan.

Liturgian toimittivat kirkkoherra Markku Toivanen ja isä **Jorma Kudjoi**. Kanttorina oli **Marianna Länne**.

■ Teksti ja kuva: **Simo Ojanen**

RISTO HONKALA

- Ortaidin hallituksen puheenjohtaja, arkkipiispa Leo oli kertomassa kirkon ulkomaanavun toiminnasta marraskuussa Porissa. Yhdistystä esitteli Porin Seudun Tiistiseururan ja Ortaidin järjestämässä tilaisuudessa projektipäällikkö Niina Ahonen. Hankekoordinaattori Vuokko Sajaniemi (kuvassa) kertoi Ortaidin ihmiskaupan vastaisesta työstä Moldovassa. Porin kirkossa oli kuulijoita lähes 50 henkeä. Samassa yhteydessä pidettiin myös Ortaidin syyskokous, ja tilaisuuden aluksi herkistytettiin praaviloon eli valamolaiseen iltarukoukseen.

ANITA LUONILA

- Askartelua isien iloksi Porissa. Lasten askartelupäivänä painettiin punnokkaasti kuvia kasseihin ja tiskirätteihin suoja-asuissa. Taustalla luotiin kortteja ja saunaton-tuja. Tiistiseururan järjestämässä tapahtumassa puuhasi 20 lasta isänpäivän lahjoja esiliinanaan kahdeksan aikuista.

Rakkauden hengessä Praasniekka Porissa

Rakkauden sanoma elähdytti Porin kirkon syksyistä praasniekkaa. Johannes Teologin muistolle pyhitetyn temppelin juhlassa isä **Jorma Kudjoi** muistutti, että Johannes Teologi oli rakkauden apostoli ja Jeesuksen rakkain opetuslapsi, jonka toistuva kehotus oli: ”Rakastakaa toisianne!”

Aurinkoisena ruskankylläisenä syyspäivänä oli praasniekkaan saapunut noin 70 juhlavierasta. Liturgiassa toimitettiin vedenpyhitys, ja palveluksen jälkeen oli ristisaatto. Kanttorina toimi **Jouni Mäkelä**. Praasniekkaa jatkettiin herkullisen pitopöydän äärellä. Runoja lausui juhlaäelle **Irmeli Linjala**.

■ Teksti ja kuva: **Simo Ojanen**

SIMO OJANEN

● Jarkko Luonila lukemassa praavilon tekstejä.

Praavilo-iltarukouksiin hiljennettiin Porissa

Porin kirkossa on kuluneen syyskauden aikana hiljennetty kolmena torstaina praaviloon, valamolaiseen iltarukoukseen. Uudessa kirkossa ei vastaavia rukoushetkiä ole toistaiseksi ollut. Isä **Jorma Kudjoi** muisteli, että vanhassa rukoushuoneessa praaviloja pidettiin vuoden 1986 tienoilla.

Syyskauden aikana järjestetyissä praavilo-rukoushetkissä oli lukijana **Jarkko Luonila**.

■ Teksti ja kuva: **Simo Ojanen**

● Porin kirkko on kaupunkilaisen suosiossa vielä kahdeksan vuotta valmistumisensa jälkeenkin. Porin-päivänä kirkkoon tutustui kahden tunnin aikana 370 henkeä. Kirkkoa esitteli Sirpa-Helene Soini.

● Turun kirkon katto kiiltelee uutuuttaan, kun Turku on vuonna 2011 Euroopan kulttuuripääkaupunki.

● Muistoja Turun Tiistai-seuran syksyn aloitusillasta Duraceilla.

Ortodoksit ja luterilaiset keskustelivat

Raamatun tulkinnat ja kohtuullisuus

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkon valtuuskunnat kokoontuivat kymmenennen kerran teologisiin neuvotteluihin marraskuun lopulla kulttuurikeskus Sofiassa. Esillä oli kaksi aihetta, ”Raamatun tulkinta kirkon opetuksessa” sekä ”Ekologisuus ja kohtuullinen elämäntapa”.

Ortodoksisen kirkon valtuuskuntaa johti metropoliitta **Ambrosius**, ja sen jäsenet olivat pääsihteeri **Heikki Huttunen**, TT **Mikael Sundkvist**, TT **Pekka Metso**, arkkimandriitta **Andreas Larikka** ja diakoni **Jonas Bergenstad**.

Avaussanoissaan metropoliitta Ambrosius muistutti paikallisen dialogin kytkeytymisestä kansainvälisiin luterilais-ortodoksisiin neuvotteluihin, joista on ollut suurta hyötyä kansalliselle keskustelulle.

- Suomalaisesta ekumeenisesta näkökulmasta tarkasteltuna on yhtäältä huolestuneena seurattu itäisen Euroopan ortodoksisten kirkkojen kriittistä suhtautumista ekumeniaan sosialismin romahtamisen jälkeen. Toisaalta viime aikoina on voitu iloita siitä, että asenteet ovat kuitenkin kehitymässä positiivisempaan suuntaan. Tämä korostaa entisestään Suomessa vallitsevan hyvän ekumeenisen ilmapiirin tärkeyttä, Ambrosius sanoi.

Piispa **Seppo Häkkinen** korosti, että ekumeenisuus kuuluu keskeisesti luterilaiseen identiteettiin. Kirkkojen välinen yhteys kuvastaa sitä, että ekumeniassa tarvitaan sekä opillista että käytännöllistä yhteistyötä. Kirkkojen tuleekin kysyä, mitä ne voisivat yhdessä tehdä niin, että ne kansankirkkoina todistavat yhteisestä uskosta ja Kristuksesta parhaalla mahdollisella tavalla, piispa Häkkinen pohti.

TT Mikael Sundkvist lähestyi ortodoksisen kirkon raamatuntulkintaa Raamatun liturgisesta käytöstä käsin. Jumalansynnyttäjän Marian juhliin liittyvien raamatuntekstien kautta hän osoitti, kuinka Raamattua kokonaisuutena luetaan Kristuksessa saadusta ilmoituksesta käsin. Historiallis-kriittinen raamatuntutkimus on nostanut esiin uusia kysymyksiä ja haasteita perinteiselle kirkolliselle lukutavalle. Sundkvist esitteli ortodoksisten nykykesteettien ehdottamaa perinteelle uskollista ja kirkon opetuksen huomioivaa raamatuntulkintaa,

joka samalla voisi olla älyllisesti ja hengellisesti uskottavaa.

Raamatusta todettiin yhteisesti, että se on kirkon kirja, kolmiyhteisen Jumalan pelastusteosta annettu ilmoitus ja Jumalan sana. Raamatun merkitys avautuu syvällisesti kolminaisuusopillisesta, uskontunnustuksen tarjoamasta näkökulmasta käsin. Kristus-keskeinen lähestymistapa Raamatun kokonaisuuteen voi tarjota kirkkojen perinteestä nousevan tavan vastata tämän päivän ihmisen ja yhteiskunnan kysymyksiin.

Viimeaikainen Raamattua ja sen tulkintaa koskeva suomalainen keskustelu haastaa kirkkoja selkeyttämään Raamatun merkitystä kristilliselle uskolle. Tämä tarve ei koske vain näiden neuvottelujen osapuolia, vaan kristillisten kirkkojen tulisi laajemminkin käydä raamattu-teologista keskustelua ja kiinnittää nykyistä enemmän huomiota raamattuopetukseen.

Ekologisesta ja kohtuullisesta elämäntavasta todettiin yhteisesti, että se on syvästi hengellinen kysymys. Kirkkojen ja seurakuntien tehtävänä on sekä opetuksessaan että siitä nousevissa konkreettisissa teoissaan toimia nykyistä vastuullisemmin ja profeettallisemmin, etenkin ympäristökysymyksissä. Kirkkojen tulee ottaa vakavasti myös sellainen hyvinvoinnin kokonaisvaltainen ymmärtäminen, joka nousee hiljentymisestä, rukouksesta ja paastosta.

Seuraavat neuvottelut pidetään vuonna 2012. Silloin käsitellään teemoja ”Koti kristillisenä kasvattajana” ja ”Tunnettu ja tuntematon Jumala”. ■

Julian päiväkirjasta 2/10

Joulupaaston myötä innostuin taas käymään juttusilla papin kanssa. Jotenkin tuli vaan sellainen olo, että ne pahat sanat ja ajatukset, joita on tullut ulos suustani ja joilla olen omaa ja toistenkin mieltä pahoittanut, on purettava ulos. Tietystä asioista ei viitsi puhua oman äidin tai isän kanssa, ja pappi on sopivasti ulkopuolinen, joka osaa ohjata useimmiten pulmallisissakin asioissa eteenpäin. Nyt on sitten mukavampi osallistua jouluna ehtoolliselle, kun on mieli puhdas ja olo kuin uudella ihmisellä. Suurin osa kavereistani ihmettelee koko synnintunnustusperiaatetta, mutta tavallaan se on osa meidän elämäämme, ja esimerkiksi Venäjällä käydään ripillä ennen jokaista ehtoollista.

Aina tapahtuu jotain hyvää ja ikävääkin, niin myös tässä ennen joulua. Erään luokkakaverini äiti kuoli tapaturmaisesti jääden suoja- tiellä jonkun rattijuopon auton alle. Tytön äiti oli siis ortodoksinen, joka lauloi meidän kuorossakin. Heillä ei ol-

lut muita lapsia kuin tämä Sanni, jota ei valitettavasti ole kastettu äidin uskonnon mukaan. Sanni ei alkuun itkenyt hautajaisissa, vaan oli täynnä vihaa, ei suostunut ottamaan edes tuohusta käteensä. Hyvästijätön aikana kova kuori lopulta rikkoutui, ja Sanni romahti kokonaan. Sanni vain itki ja halasi äitiään eikä olisi halunnut ark-

kua suljettavan lainkaan. Se oli niin sydäntä riipaiseva hetki. Hänen isänsä on kuulemma myös vähän alkoholiin taipuvainen, ja tavallaan ymmärrän Sannia oikein hyvin, koska äiti oli hänelle suuri tuki ja turva. Toivottavasti Sannin isä ymmärtää lopettaa juomisen, koska muuten tytär kääntää hänelle kokonaan selkänsä.

Tällainen ikävä tapahtuma aina himmentää toistenkin joulumieltä. Miksi elämän täytyy olla joskus niin julmaa? Mietin, miten voisin tukea Sannia tämän surussa, ja annoin hänelle Ikeasta ostamani halisydämen sekä ikonin hänen äitinsä suojeluspyhästä. Sanoin, että kun tulee oikein kova ikävä äitiä, niin tämän suojeluspyhän kautta Sanni voi ikään kuin viestitellä äitinsä kanssa, eikä äidin sielu kuitenkaan ole kuollut vaan ainoastaan ruumis on poissa. Se on paljon helpompaa sanoa toiselle lohduttavia sanoja tietäen, että jos omalle kohdalle sattuisi vastaava menetyks, niin se ei auta siihen pohjattomaan ikävääntunteeseen. Sanni sanoi minulle, ettei hän tunne montaa yhtä lämmintä ja hyväsydämistä ihmistä kuin minä. Sitä parempaa arvosanaa ei kai voi saada.

Omasta puolestani tahdon kiittää kaikkia Julian päiväkirjan lukijoita. Toivotan teille kaikille oikein hyvää ja rauhallista joulua sekä onnea tulevalle vuodelle. Julian tarina päättyy tähän.

Teksti: **Leena Lomu**
Piirros: **Klaudia Honkamäki**

Ehtoollinen

Kirkon tärkein sakramentti on pyhä ehtoollinen, leivänmurtaminen eli Herran ateria. Se on Kristuksen ruumiin ja veren mysteeri, johon ortodoksisen kirkon jäsenillä on mahdollisuus osallistua liturgiassa, ja se jaetaan ehtoollisen sakramenttiin valmistautuneille ortodoksisille uskovaisille. Kasteen ja mirhalla voitelun sakramenttien jälkeen vastaanotettu ensimmäinen ehtoollinen tuo sen loppusinetin kirkon täydellisenä jäsenenä.

Ehtoollisen esikuva on juutalaisten pääsiäisateriaa, jota vieteään Egyptin orjuudesta pois pääsyn muistoksi. Jeesus kokosi opetuslapsensa yhteen ja asetti ensimmäisen kerran ehtoollisen viimeisellä ateriallaan ennen kärsimystään. Juutalaisten tapojen mukaan aterialla nautittiin lammasta, happamatonta leipää ja viiniä. ”Aterian aikana Jeesus otti leivän, siunasi, mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen: ”Ottakaa ja syö-

kää, tämä on minun ruumiini.” Sitteen hän otti maljan, kiitti Jumalaa, antoi heille ja sanoi: ”Juokaa tästä, te kaikki. Tämä on minun vereni, liiton veri, joka kaikkien puolesta vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi.” Tämän jälkeen Jeesus sanoi (Luuk. 22:19): ”Tehkää tämä minun muistokseni.”

Leipä ja viini muuttuvat Pyhän Hengen vaikutuksesta Kristuksen ruumiiksi ja vereksi. Pyhityt lahjat nautitaan ortodoksisessa kirkossa Kristuksen kuoleman ja ylösnousemisen osallisuudeksi, syntien anteeksi antamiseksi ja iankaikkiseksi elämäksi.

Liturgiaan ja ehtoolliseen tulisi osallistua mahdollisimman usein, vähintään kerran kuukaudessa. Ennen ehtoollista voi kotona lukea ehtoolliseen valmistavia rukouksia, jotka auttavat ottamaan vastaan Jumalan lahjan nöyränä ja ymmärtävänä. Täytyy paastota mahdollisuuksien mukaan (sairaiden, raskaana olevien

ja imettävien ei tarvitse paastota). Olisi hyvä osallistua myös katumuksen sakramenttiin. Ehtoollisen päätarkoituksena on syntien anteeksi saaminen. Ennen pyhää ehtoollista pappi lukee kirkkokansan kanssa yhteen ääneen seuraavan rukouksen:

”Uskon, Herra ja tunnustan, että sinä olet totisesti Kristus, elävän Jumalan Poika, tullut maailmaan pelastamaan syntisiä, joista minä olen ensimmäinen. Vielä uskon, että tämä on sinun puhtain ruumiisi ja tämä on sinun kallis veresi. Sen tähden rukoilen sinua: Armahda minua, anna anteeksi syntini, jotka olen tahtoen sekä tahtomattani tehnyt, sanoin ja teoin, tietoisesti ja tietämättäni, ja tee minut kelpolliseksi nuhteettomasti osallistumaan sinun puhtaimmista salaisuusistasi syntieni anteeksi saamiseksi ja iankaikkiseksi elämäksi”.

Rukouksen jälkeen kaikki kumartuvat maahan saakka. Pääsiäisaikana eli ajanjaksolla pääsiäisestä helluntaihin ei kirkossa kumarruta maahan. Ehtoolliselle mennään jonossa, yleensä lapset menevät ensiksi. Kädet laitetaan rinnan päälle ristiin oikea käsi päällimmäiseksi ja astutaan papin eteen ja sanotaan papille oma etunimi. Ehtoolliskalikin edessä ei tehdä ristinmerkkiä vaan siirrytään sivuun ja tehdään

vasta ehtoollisen jälkeen alttariin päin. Lisäksi tarjotaan jälkiviiniä, joka on lämpimällä vedellä laimennettua viiniä, ja se nautitaan kirkkoleivän palasten kanssa erillisellä pöydällä kirkon keskiosassa. Jälkiviiniä voi nauttia myös toisuuskoiset. Ehtoollisen jälkeen kristotteessamme (poskisuudelmat) toinen toistamme lausutaan: ”Sielun ja ruumiin parannukseksi” ja siihen vastataan: ”Jumalan kunniaksi”.

Ehtoollisen välityksellä ihmisen pääsee yhteyteen Jumalan ja toisten uskovien kanssa.

■ Leena Lomu

Osallistu PIIRUSTUSKILPAILUUN

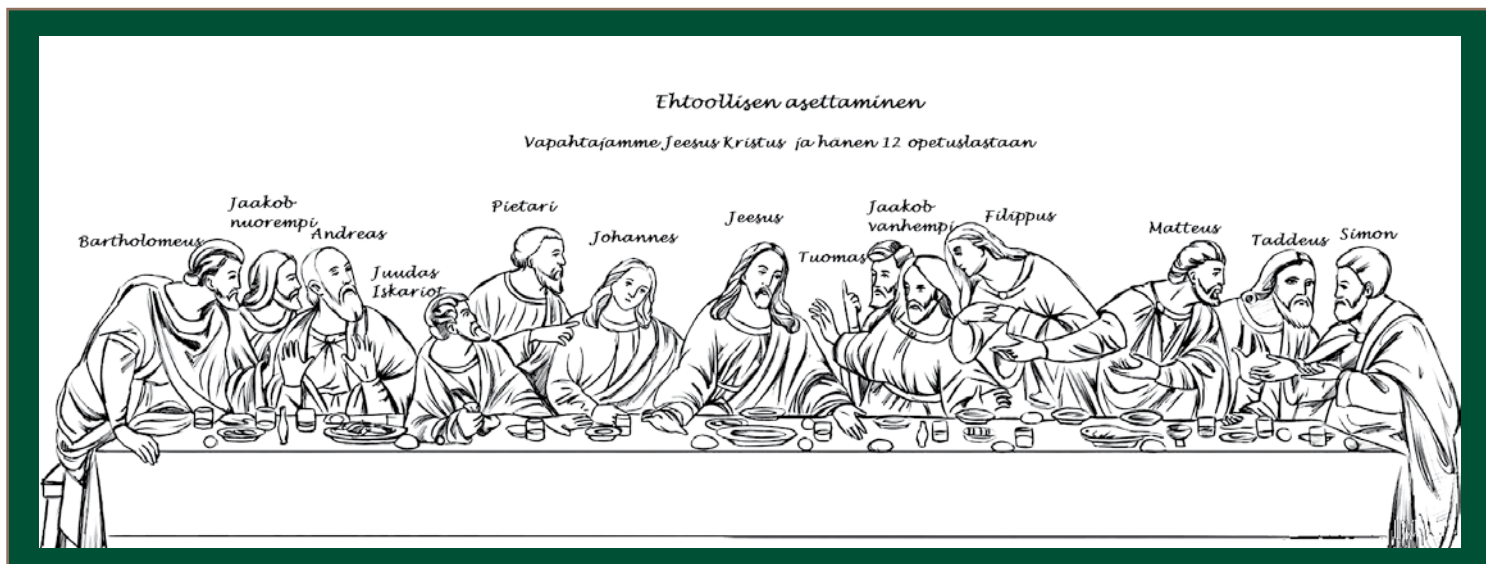
Analogi julkaisee ensi vuoden numeroissa nuorten uskonnollisia aiheisiä piirroksia: hauskoja ”lasten suusta”-kommenttien kuvituksia, pilapiirroksia uskonnollisesta vitsistä tai runoon perustuvia kauniita maalauksia. Voit piirtää myös vuodenajan tai jonkin kirkollisen juhlan mukaan. Voit hätkähdyttää taiteellisella ekspressionistisella luomuksella.

Piirrä A4-kokoiselle paperiarkille tai akvarellipaperille 15. tammikuuta mennessä. Piirroksen tulee rajata mustalla terävällä kärkitussilla. Viisi parasta työtä julkaistaan. Lähetä työsi os. Analogi, Piirustuskilpailu, Leena Lomu, Tanhukatu 23, 13100 Hämeenlinna. Tiedustelut puh. 040 707 6715, leena.lomu@ort.fi.

Piirustustehtävä

Värit piirros, joka esittää viimeistä ehtoollista kuuluisan länsimaisen taiteilijan Leonardo da Vincin mukaan. Piirroksen on merkitty myös ne kaksitoista opetuslasta, jotka olivat aterioimassa Jeesuksen kanssa.

SINULLE KIRKOSTASI

Tilaa
ANALOGI
itsellesi tai
ystävällesi
lahjaksi

TUOMAAN VALOJA
TALVEN KAAMOKSEEN

KARIM. RÄNTILÄ

Tilauslipuke

ANALOGI

Huomaa, että seurakunnan jäsenenä saat lehden lahjana
ORTODOKSINEN SEURAKUNTALEHTI

TILAA itsellesi tai ystävällesi lahjaksi ANALOGI 21€/vuosi

Lehden saaja

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Maksaja (ellei saaja)

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

I. luokan
posti-
merkki

ANALOGI

Tampereen ortodoksinen seurakunta
Suvantokau 10 A
33100 Tampere